

**ЗАКОНА О АКЦИЗАМА
СА ПРИМЕНОМ ОД ПРИСТУПАЊА ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ**

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се општи режим хармонизованих акциза на енергенте и електричну енергију, алкохол и алкохолна пића и дуванске прерађевине, као и посебне националне акцизе на одређене производе који нису хармонизовани на нивоу Европске уније.

Предмет опорезивања

Члан 2.

Овим законом, као хармонизоване акцизе, уређује се опорезивање следећих производа:

- 1) енергената и електричне енергије;
- 2) алкохола и алкохолних пића;
- 3) дуванских прерађевина.

Овим законом, као посебне националне акцизе, уређује се опорезивање следећих производа:

- 1) кафе;
- 2) несагоревајућег дувана, у мери у којој није обухваћен хармонизованом акцизом на дуванске прерађевине;
- 3) течности за пуњење електронских цигарета;
- 4) никотинских врећица;
- 5) биљних производа за пушење, односно загревање;
- 6) производа за водену лулу (ароме за наргилу).

Одредбе овог закона којима се уређују хармонизоване акцизе тумаче се и примењују у складу са прописима Европске уније из члана 3. овог закона.

Посебне националне акцизе из става 2. овог члана уређују се и примењују само у мери у којој су усклађене са прописима Европске уније и не доводе до дискриминације робе, препрека слободном кретању робе или формалностима приликом преласка границе између држава чланица Европске уније.

Преузимање аката Европске уније

Члан 3.

Овим законом преузимају се следећи акти Европске уније:

- 1) Директива Савета (ЕУ) 2020/262 од 19. децембра 2019. године о општим аранжманима за акцизе (преиначена);
- 2) Директива Савета 92/83/ЕЕЗ од 19. октобра 1992. године о усклађивању структуре акциза на алкохол и алкохолна пића, са изменама и допунама;
- 3) Директива Савета 92/84/ЕЕЗ од 19. октобра 1992. године о приближавању стопа акциза на алкохол и алкохолна пића;
- 4) Директива Савета 2003/96/ЕЗ од 27. октобра 2003. године о реструктурирању оквира Заједнице за опорезивање енергената и електричне енергије, са изменама и допунама;

5) Директива Савета 2011/64/ЕУ од 21. јуна 2011. године о структури и стопама акцизе на дуванске прерађевине (обједињени текст);

6) Директива Савета 95/60/ЕЗ од 27. новембра 1995. године о фискалном означавању гасног уља и керозина, у делу од значаја за обележавање енергената;

7) Директива 2014/40/ЕУ Европског парламента и Савета од 3. априла 2014. године о усклађивању закона и других прописа држава чланица у вези са производњом, представљањем и продајом дувана и сродних производа, у делу који се односи на јединствени идентификатор и сигурносно обележје, када је то од значаја за примену овог закона;

8) Директива Савета 2007/74/ЕЗ од 20. децембра 2007. године о ослобођењу од пореза на додату вредност и акциза на увоз добара за лица која путују из трећих земаља, у делу који се односи на ослобођење од акциза;

9) Директива Савета 2006/79/ЕЗ од 5. октобра 2006. године о ослобођењу од пореза при увозу малих пошилјака робе некомерцијалног карактера из трећих земаља, у делу који се односи на ослобођење од акциза.

Одредбе овог закона које се односе на електронску размену података или информација, резервне поступке, праћење кретања, сигурносна обележја и друга техничка питања тумаче се и примењују у складу са прописима Европске уније.

Уредбе и други непосредно применљиви прописи Европске уније непосредно се примењују, у мери у којој су обавезни и непосредно применљиви у државама чланицама, даном приступања Републике Србије Европској унији.

Значење појединих израза

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) „хармонизирана акцизна добра” јесу производи на које се плаћа акциза и који су усклађени са прописима Европске уније, из члана 2. став 1. овог закона;

2) „производи на које се плаћа посебна национална акциза” јесу производи из члана 2. став 2. овог закона;

3) „акцизни производи” јесу хармонизирана акцизна добра и производи на које се плаћа посебна национална акциза, осим ако је овим законом другачије прописано;

4) „произвођач акцизних производа” је лице које, у оквиру обављања своје делатности, производи, прерађује, обрађује, дорађује, пакује или на други начин припрема акцизне производе за стављање у промет, осим ако је овим законом за поједине производе другачије прописано;

5) „увозник акцизних производа” је лице које у своје име и за свој рачун увози акцизне производе, односно лице за чији се рачун акцизни производи увозе, ако овим законом за поједине случајеве није другачије прописано;

6) „обвезник акцизе” је лице које је по овом закону дужно да обрачуна и плати акцизу, укључујући обвезника хармонизоване акцизе и материјалног обвезника посебне националне акцизе, ако овим законом није другачије прописано;

7) „акцизна дозвола” је одобрење издато у складу са овим законом за обављање производње, прераде, држања, складиштења, пријема или отпреме акцизних производа у случајевима када је таква дозвола овим законом прописана;

8) „акцизно складиште” је место на коме се акцизни производи производе, прерађују, држе, складиште, примају или отпремају у режиму одлагања плаћања акцизе од стране овлашћеног држаоца акцизног складишта, под условима које утврди надлежни орган, ако овим законом за поједине производе није другачије прописано;

9) „овлашћени држалац акцизног складишта” је физичко или правно лице које је надлежни орган овластио да, у оквиру обављања своје делатности, производи, прерађује,

држи, складишти, прима или отпрема акцизне производе у режиму одлагања плаћања акцизе у акцизном складишту, ако овим законом за поједине производе није другачије прописано;

10) „режим одлагања плаћања акцизе” је порески режим који се примењује на производњу, прераду, држање, складиштење или кретање акцизних производа када је обавеза плаћања акцизе одложена, ако овим законом за поједине производе није другачије прописано;

11) „територија државе чланице”, „територија Уније”, „треће територије” и „трећа држава” имају значење утврђено у члану 5. овог закона;

12) „увоз” је унос акцизних производа на територију Републике Србије из треће државе или треће територије;

13) „незаконит улазак” је улазак робе на територију Уније када роба није стављена у слободан промет у складу са царинским прописима Европске уније и када је настао, односно када би настао, царински дуг да је роба била подложна плаћању увозних дажбина;

14) „стављање у промет” јесте свака радња или догађај којим акцизни производ постаје предмет обрачунавања и плаћања акцизе у Републици Србији, а нарочито у случајевима прописаним чл. 8. и 69. овог закона:

(1) производња, прерада, обрада, паковање или друга радња којом акцизни производ добија облик, статус или намену у којој се први пут законито или незаконито појављује у промету;

(2) увоз акцизних производа, односно стављање акцизних производа у слободан промет, као и пријем акцизних производа из иностранства када је по овом закону акциза дужна у Републици Србији;

(3) излазак хармонизованих акцизних добара, укључујући и незаконит излазак, из режима одлагања плаћања акцизе;

(4) држање, складиштење, превоз, продаја, куповина или друго располагање акцизним производима супротно пореским прописима или без доказа да је акциза обрачуната, плаћена или да производ законито ужива ослобођење, изузимање, повраћај, рефакцију, отпис или отпуст;

(5) употреба, отпрема или друго располагање акцизним производима супротно одобреној намени или условима под којима је остварено ослобођење, изузимање, снижење, рефакција, повраћај или други повлашћени третман;

15) „учесник у промету” је лице које, ради даљег промета, прима, држи, складишти, отпрема, превози, продаје или на други начин располаже акцизним производима, осим крајњег потрошача, ако овим законом није другачије прописано;

16) „гарантни дужник” је лице које је у складу са овим законом положило гаранцију за обезбеђење наплате акцизе и које одговара до висине обезбеђене обавезе, ако овим законом није другачије прописано;

17) „електронска евиденција” је евиденција која се води, обрађује и чува у електронском облику, у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;

18) „регистровани прималац” је физичко или правно лице које је надлежни орган државе чланице одредишта овластио да, у оквиру обављања своје делатности и под условима које тај орган утврди, прима хармонизована акцизна добра која се крећу у режиму одлагања плаћања акцизе са територије друге државе чланице Европске уније;

19) „повремени регистровани прималац” је физичко или правно лице које само повремено прима хармонизована акцизна добра у режиму одлагања плаћања акцизе, при чему је одобрење ограничено на одређену количину робе, једног пошилаоца и одређени временски период, а може бити ограничено и на једно кретање;

20) „регистровани пошиљалац” је физичко или правно лице које је надлежни орган државе чланице увоза овластио да, у оквиру обављања своје делатности и под условима које тај орган утврди, отпрема хармонизована акцизна добра у режиму одлагања плаћања акцизе од места увоза, након њиховог стављања у слободан промет;

21) „овлашћени пошиљалац” је физичко или правно лице регистровано код надлежног органа државе чланице отпреме ради отпреме, у оквиру обављања своје делатности, хармонизованих акцизних добара која су стављена у промет на територији једне државе чланице, а затим се крећу на територију друге државе чланице Европске уније;

22) „овлашћени прималац” је физичко или правно лице регистровано код надлежног органа државе чланице одредишта ради пријема, у оквиру обављања своје делатности, хармонизованих акцизних добара која су стављена у промет на територији једне државе чланице, а затим се крећу на територију друге државе чланице Европске уније;

23) „повремени овлашћени пошиљалац” је лице чија је регистрација као овлашћеног пошиљалоца ограничена на одређену количину хармонизованих акцизних добара, једног примаоца и одређени временски период, а може бити ограничена и на једно кретање;

24) „повремени овлашћени прималац” је лице чија је регистрација као овлашћеног примаоца ограничена на одређену количину хармонизованих акцизних добара, једног пошиљалоца и одређени временски период, а може бити ограничена и на једно кретање;

25) „ослобођени корисник” је физичко или правно лице које је добило одобрење надлежног органа да, у оквиру своје регистроване делатности и за законом допуштене намене, набавља, прима, држи и користи хармонизована акцизна добра без плаћања акцизе;

26) „погон ослобођеног корисника” је простор, постројење или друга одобрена површина у којој се налазе хармонизована акцизна добра која је ослобођени корисник набавио без плаћања акцизе и користи их за одобрену намену;

27) „место директне испоруке” је место на територији државе одредишта које је претходно пријављено или одобрено од стране надлежног органа и које је одредио овлашћени држалац акцизног складишта или регистровани прималац, на које се хармонизована акцизна добра могу допремити у режиму одлагања плаћања акцизе, при чему одговорност за пријем и извештај о пријему остаје на том овлашћеном држаоцу, односно регистрованом примаоцу;

28) „акцизни заступник за продају на даљину” је правно лице или предузетник са седиштем, односно пребивалиштем на територији Републике Србије, кога продавац из друге државе чланице овласти и кога надлежни орган одобри да, као лице одговорно за испуњење обавеза по овом закону, извршава обавезе регистрације, обезбеђења плаћања акцизе, пријављивања испорука, обрачуна и плаћања акцизе, вођења евиденција и друге обавезе у вези са продајом на даљину;

29) „продаја на даљину” је кретање хармонизованих акцизних добара која су стављена у промет на територији једне државе чланице, која купује лице у другој држави чланици које није овлашћени држалац акцизног складишта, регистровани прималац или овлашћени прималац и које не обавља самосталну привредну делатност, ако та добра непосредно или посредно отпрема или превози продавац који обавља самосталну привредну делатност или друго лице за његов рачун;

30) „рачунарски систем (ЕМЦС)” је електронски систем Европске уније за праћење кретања хармонизованих акцизних добара у режиму одлагања плаћања акцизе

и, када је то прописано правом Европске уније, кретања хармонизованих акцизних добара након стављања у промет;

31) „систем за размену података о акцизама (СЕЕД)” је електронски систем Европске уније који садржи податке о акцизним оператерима, акцизним складиштима, регистрованим пошиљаоцима, регистрованим примаоцима, овлашћеним пошиљаоцима, овлашћеним примаоцима и другим лицима регистрованим за кретање хармонизованих акцизних добара, преко којег се проверавају акцизни бројеви и статус регистрованих лица;

32) „ЦС/МИСЕ” је централни информациони систем Европске уније за управљање централним услугама у области акциза, размену, надзор, техничку подршку и извештавање у вези са електронским системима из области акциза, у мери у којој се примењује на државе чланице Европске уније;

33) „електронски административни документ (е-АД)” је електронски документ сачињен преко рачунарског система ради кретања хармонизованих акцизних добара у режиму одлагања плаћања акцизе;

34) „електронски поједностављени административни документ (е-САД)” је електронски документ сачињен преко рачунарског система ради кретања хармонизованих акцизних добара стављених у промет између држава чланица Европске уније, у случајевима прописаним правом Европске уније и овим законом;

35) „други доказ завршетка кретања” је документ или скуп веродостојних исправа прихватљив надлежном органу на основу којих се може утврдити да је кретање хармонизованих акцизних добара законито завршено, укључујући потврду надлежног органа државе одредишта или државе извоза, резервни документ, комерцијалну и превозну документацију, доказ о пријему или други доказ прихватљив по праву Европске уније и овом закону;

36) „контролна акцизна маркица” је посебна фискална ознака којом се, под условима прописаним овим законом, обележавају производи за које је обележавање прописано;

37) „јединствени идентификатор” је ознака праћења кретања дуванских производа у смислу прописа Европске уније о производњи, представљању и продаји дувана и сродних производа;

38) „сигурносно обележје” је обележје дефинисано прописима Европске уније ради провере аутентичности дуванских производа;

39) „продукциони код” је национална дигитална ознака која се додељује појединачном паковању производа за које је овим законом прописано посебно дигитално праћење;

40) „збирни код” је национална дигитална ознака збирног паковања која повезује појединачна или друга збирна паковања у систему дигиталног праћења прописаног овим законом;

41) „потпуна пропаст или ненадокнадив губитак акцизних производа” је потпуно уништење или ненадокнадив губитак тих производа, у целини или делимично, због природе робе, непредвиђених околности, више силе или по одобрењу надлежног органа, када ти производи више не могу бити употребљени као акцизни производи;

42) „неправилност” је свако одступање у производњи, држању, складиштењу или кретању акцизних производа које има за последицу или може имати за последицу стављање тих производа у промет супротно овом закону и прописима Европске уније;

43) „систем еАкцизе” је централизован информациони систем Републике Србије за електронску обраду захтева, дозвола, евиденција, маркица, пријава, извештаја и других података у вези са производима на које се плаћа посебна национална акциза, као

и са другим домаћим административним акцизним поступцима када је то овим законом посебно прописано;

44) „посебна национална акцизна дозвола” је одобрење издато у складу са овим законом за производњу, прераду, складиштење, пријем, отпрему или друго поступање са производима из поглавља VI. овог закона, када је таква дозвола прописана ради унутрашње пореске контроле на територији Републике Србије;

45) „материјални обвезник посебне националне акцизе” је лице чијом радњом, пропуштањем или правним статусом настаје обавеза обрачунавања посебне националне акцизе у смислу члана 69. овог закона.

Територијална примена

Члан 5.

Подручје Републике Србије је територија Републике Србије, у складу са царинским прописима.

Територија државе чланице јесте територија државе чланице на коју се Уговори Европске уније примењују у складу са чл. 349. и 355. Уговора о функционисању Европске уније, осим трећих територија.

Територија Уније јесте територија држава чланица из става 2. овог члана.

Треће територије које су део царинског подручја Уније, а на које се не примењују правила о хармонизованим акцизама, јесу:

1) Канарска острва;

2) француске територије из члана 349. и члана 355. став 1. Уговора о функционисању Европске уније;

3) Аландска острва;

4) Каналска острва.

Треће територије које нису део царинског подручја Уније јесу:

1) острво Хелголанд;

2) територија Бјусинген;

3) Цеута;

4) Мелилла;

5) Ливигно.

Трећа држава јесте свака држава или територија на коју се Уговори Европске уније не примењују.

Посебан статус имају следеће територије и подручја:

1) кретање хармонизованих акцизних добара у Кнежевину Монако или из ње сматра се кретањем у Француску Републику, односно из ње;

2) кретање хармонизованих акцизних добара у Сан Марино или из њега сматра се кретањем у Републику Италију, односно из ње;

3) кретање хармонизованих акцизних добара у суверене зоне Уједињене Краљевине Акротири и Дхекелију или из њих сматра се кретањем на Кипар, односно са Кипра;

4) кретање хармонизованих акцизних добара на острво Ман или са њега сматра се кретањем у Уједињено Краљевство, односно из њега;

5) кретање хармонизованих акцизних добара у Јунгхолз и Миттелберг (Клеинес Валсертал) или из њих сматра се кретањем у Савезну Републику Немачку, односно из ње.

Одредбе овог закона не спречавају задржавање посебног статуса Свете Горе Атонске у складу са прописима Европске уније.

Кретање хармонизованих акцизних добара између Републике Србије и друге државе чланице сматра се кретањем хармонизованих акцизних добара на територији Уније, у складу са овим законом и прописима Европске уније.

За производе на које се плаћа посебна национална акциза, не могу се прописивати формалности повезане са преласком границе између Републике Србије и других држава чланица.

Основна начела

Члан 6.

Опорезивање по овом закону заснива се на начелима законитости, правне сигурности, пропорционалности, фискалне неутралности, забране дискриминације и усклађеног тумачења са прописима Европске уније.

Хармонизоване акцизе тумаче се и примењују као потпуна транспозиција релевантних директива Европске уније.

Посебне националне акцизе тумаче се рестриктивно и не могу се примењивати на начин којим се повређују прописи Европске уније.

Посебне националне акцизе не смеју стварати препреке слободном кретању робе унутар Европске уније и примењују се искључиво кроз систем регистрације, евиденција и контроле на територији Републике Србије.

II. ОПШТИ РЕЖИМ ХАРМОНИЗОВАНИХ АКЦИЗА

Хармонизована акцизна добра

Члан 7.

Хармонизована акцизна добра су:

- 1) енергенти и електрична енергија обухваћени овим законом;
- 2) алкохол и алкохолна пића обухваћени овим законом;
- 3) дуванске прерађевине обухваћене овим законом.

Производи из члана 2. став 2. овог закона не сматрају се хармонизованим акцизним добрима.

Настанак обавезе по основу хармонизоване акцизе

Члан 8.

Обавеза по основу хармонизоване акцизе настаје стављањем акцизних добара у промет на територији Републике Србије.

Стављањем у промет хармонизованих акцизних добара, у смислу овог закона, нарочито се сматра:

- 1) излазак акцизних добара, укључујући и незаконит излазак, из режима одлагања плаћања акцизе;
- 2) држање или складиштење акцизних добара изван режима одлагања плаћања акцизе, када акциза није обрачуната и плаћена у складу са овим законом;
- 3) производња или прерада акцизних добара, укључујући и незакониту производњу или прераду, изван режима одлагања плаћања акцизе;
- 4) увоз или незаконит улазак акцизних добара, ако та добра одмах по увозу, односно по незаконитом уласку, нису стављена под режим одлагања плаћања акцизе;
- 5) употреба, отпрема или друго располагање хармонизованим акцизним добрима од стране ослобођеног корисника или другог лица које остварује ослобођење, супротно сврси, намени или условима под којима је ослобођење одобрено;
- 6) наступање правних последица престанка, одузимања или истека дозволе за акцизно складиште или одобрења ослобођеног корисника, ако се роба затечена на

залихама у прописаном року не стави у други законит порески режим, не извезе, не уништи под службеним надзором или се за њу не плати акциза.

Потпуна пропаст или ненадокнадив губитак хармонизованих акцизних добара због природе робе, неподвижених околности или више силе не сматра се стављањем у промет, под условима прописаним овим законом и подзаконским актом.

Обвезник хармонизоване акцизе

Члан 9.

Обвезник хармонизоване акцизе је лице које ставља хармонизована акцизна добра у промет.

Ако се хармонизована акцизна добра стављају у промет изласком из акцизног складишта, обвезник је овлашћени држалац акцизног складишта.

Ако се роба држи, производи, прерађује, користи, прима или отпрема изван режима одлагања плаћања акцизе супротно закону, обвезник је свако лице које је у томе учествовало или је поседовало ту робу знајући или морајући знати да акциза није плаћена у складу са законом.

Када обавеза настане због повреде услова за ослобођење од акцизе, обвезник је ослобођени корисник, лице у чију корист је ослобођење одобрено, као и свако друго лице које је робу употребило или њоме располагало супротно одобреној намени.

Када обавеза настане током кретања робе, обвезник је и лице које је положило гаранцију, као и свако лице које је учествовало у неправилности, а више лица одговарају солидарно.

Код продаје на даљину хармонизованих акцизних добара из друге државе чланице у Републику Србију, обвезник хармонизоване акцизе је продавац из друге државе чланице, а обавезе регистрације, обезбеђења плаћања акцизе, пријављивања испорука, обрачуна и плаћања акцизе у Републици Србији извршава одобрени акцизни заступник за продају на даљину, у складу са чл. 14. и 18. овог закона.

Продавац из друге државе чланице и акцизни заступник за продају на даљину солидарно одговарају за плаћање акцизе, камате и споредних давања која настану у вези са продајом на даљину у Републици Србији.

Ако продаја на даљину буде извршена без одобреног акцизног заступника за продају на даљину или супротно условима из овог закона, обвезник може бити и прималац робе у Републици Србији, ако је знао или је према околностима случаја морао знати да се роба испоручује супротно овом закону.

Режим одлагања плаћања акцизе

Члан 10.

Производња, прерада, држање, складиштење и кретање акцизних производа може се обављати под режимом одлагања плаћања акцизе када је то овим законом изричито прописано.

Режим одлагања плаћања акцизе може се користити само у акцизном складишту или у другим случајевима изричито прописаним овим законом.

Кретање хармонизованих акцизних добара под режимом одлагања плаћања акцизе прати се електронским административним документом (е-АД), који се подноси, потврђује и размењује преко рачунарског система (ЕМЦС), односно националне компоненте интероперабилне са ЕМЦС-ом, у складу са овим законом, прописима Европске уније и подзаконским актом.

У случају недоступности рачунарског система из става 3. овог члана, примењује се резервни поступак из члана 84 овог закона.

Акцизно складиште и овлашћени држалац акцизног складишта

Члан 11.

Овлашћени држалац акцизног складишта може бити лице које, у складу са овим законом, добије акцизну дозволу за производњу, прераду, држање, складиштење, пријем или отпремање акцизних производа у режиму одлагања плаћања акцизе, ако овим законом за поједине производе није другачије прописано.

Акцизна дозвола издаје се решењем министра финансија, по претходно прибављеном мишљењу Пореске управе, а за питања од значаја за царински надзор и кретање робе прибавља се мишљење Управе царина када је то потребно по природи робе или начину кретања.

Акцизна дозвола може се издати лицу које:

- 1) је регистровано за обављање делатности која одговара врсти акцизних производа и предложеном начину пословања;
- 2) има право располагања простором, постројењима и опремом која омогућава надзор над производњом, складиштењем и кретањем робе;
- 3) обезбеђује уредно вођење евиденција, електронску размену података и унутрашње контролне процедуре;
- 4) је положило прописану гаранцију, када је то овим законом прописано;
- 5) нема теже или поновљене повреде пореских, царинских или акцизних прописа које оправдано доводе у сумњу поузданост подносиоца захтева;
- 6) је измирило доспеле јавне приходе или му је уредно одобрено њихово одложено плаћање.

Захтев за издавање дозволе нарочито садржи податке о подносиоцу захтева, месту и врсти складишта, врсти акцизних производа, процењеним годишњим количинама, технолошком процесу, мерним уређајима, одговорним лицима, систему евиденција и гаранцији.

Пре издавања дозволе надлежни орган може извршити проверу простора, опреме, информационог система и пословне документације, као и пробни попис залиха и тест електронске размене података.

Овлашћени држалац акцизног складишта дужан је да:

- 1) положи прописану гаранцију, када је то прописано овим законом;
- 2) води прописане евиденције о залихама и кретању акцизних производа за свако акцизно складиште посебно;
- 3) прими у акцизно складиште и евидентира све акцизне производе који се крећу у режиму одлагања плаћања акцизе, осим када је овим законом другачије прописано;
- 4) обезбеди физичку и информациону контролу робе и омогући вршење надзора и пописа залиха;
- 5) без одлагања пријави сваку неправилност, губитак, повреду печата, маркице или електронске евиденције;
- 6) унапред пријави сваку битну промену података на основу којих је дозвола издата, а нарочито промену простора, одговорних лица, врсте робе, технолошког процеса или система евиденција;
- 7) раздвоји робе и евиденције по врсти производа, пореском третману и месту складиштења, тако да се у сваком тренутку може утврдити стање залиха и порески статус робе.

Дозвола може бити измењена, привремено суспендована или одузета ако престану услови за њено издавање, ако се роба користи или креће супротно овом закону, ако обвезник не полаже или не обнавља гаранцију, не плаћа доспеле обавезе или онемогућава надзор.

У случају престанка важења дозволе, роба затечена на залихама мора се најкасније у року од 30 дана ставити у други законит режим, пренети у друго акцизно складиште, извести, уништити под службеним надзором или се за њу мора обрачунати и платити акциза, ако овим законом није другачије прописано.

У случају стечаја, ликвидације, спајања или друге статусне промене правног лица, акциза на робу затечену у акцизном складишту доспева по завршетку поступка, односно при отпреми повериоцу или другом стицаоцу, осим ако роба остане у законитом режиму одлагања плаћања акцизе у складу са одобрењем надлежног органа.

Ближе услове и поступак за издавање, измену, обнову, суспензију и одузимање акцизне дозволе, начин рада акцизног складишта и садржину евиденција прописује министар финансија.

Регистровани пошиљалац, регистровани прималац и повремени регистровани прималац

Члан 12.

Регистровани пошиљалац може да отпрема хармонизирана акцизна добра у режиму одлагања плаћања акцизе само од места увоза до одредишта прописаних овим законом.

Регистровани прималац може да прима хармонизирана акцизна добра која се у режиму одлагања плаћања акцизе крећу из друге државе чланице Европске уније, али не може да производи, прерађује, држи, складишти или отпрема та добра у режиму одлагања плаћања акцизе, осим ако је истовремено носилац другог одговарајућег статуса по овом закону.

За регистрованог примаоца који добра прима само повремено, одобрење може бити ограничено на одређену количину робе, једног пошиљаоца и одређени временски период, а може бити ограничено и на једно кретање.

Регистровани прималац, односно повремени регистровани прималац дужан је да пре почетка кретања робе пријави планирани пријем, обезбеди гаранцију за плаћање акцизе када је прописана, обезбеди да се роба прими у одобреном простору или на другом одобреном месту пријема и омогући надлежном органу проверу истовестности пошиљке, печата, количина и пореског статуса робе.

Регистровани прималац, односно повремени регистровани прималац дужан је да по завршетку кретања без одлагања, а најкасније у року од пет радних дана, осим у посебно оправданим случајевима које прихвати надлежни орган, унесе примљену робу у евиденцију и поднесе извештај о пријему преко рачунарског система, односно када технички нема непосредан приступ систему да достави обавештење и доказну документацију надлежном органу ради уношења података у систем.

Статус регистрованог пошиљаоца, регистрованог примаоца и повременог регистрованог примаоца, као и њихови акцизни бројеви и одобрена овлашћења, проверавају се преко система СЕЕД, када је то прописано правом Европске уније и технички омогућено.

Евиденција регистрованог примаоца, односно повременог регистрованог примаоца нарочито садржи податке о пошиљаоцу, врсти робе, тарифној ознаци када је релевантна, количини, датуму отпреме и пријема, јединственој референци е-АД-а, месту пријема, утврђеним мањковима или вишковима, оштећењу печата, неправилностима, гаранцији и предузетим мерама.

Регистровани пошиљалац и регистровани прималац дужни су да чувају пратећа документа, резервне документе, други доказ завршетка кретања и сву комерцијалну, превозну и складишну документацију која омогућава проверу законитог завршетка кретања најмање десет година, ако посебним прописом није одређен дужи рок.

Ако повремени регистровани прималац не може да поднесе извештај о пријему преко рачунарског система, надлежни орган може, на основу уредног обавештења о пријему и приложених доказа, потврдити завршетак кретања у рачунарском систему.

На резервни поступак, други доказ завршетка кретања, промену одредишта и последице неправилности на кретања из овог члана сходно се примењују одредбе чл. 16. и 19. овог закона.

Дозвола за регистрованог пошиљаоца, регистрованог примаоца и повремениог регистрованог примаоца издаје се на захтев лица које испуњава услове прописане овим законом и подзаконским актом који доноси министар.

Овлашћени пошиљалац, овлашћени прималац, повремени овлашћени пошиљалац и повремени овлашћени прималац

Члан 13.

Овлашћени пошиљалац, овлашћени прималац, повремени овлашћени пошиљалац и повремени овлашћени прималац јесу статуси који се примењују на кретање хармонизованих акцизних добара стављених у промет између држава чланица Европске уније.

Овлашћени држалац акцизног складишта или регистровани пошиљалац може, по претходном обавештавању надлежног органа и под условима прописаним овим законом, поступати и као овлашћени пошиљалац, односно као повремени овлашћени пошиљалац када су испуњени услови за такав ограничени статус.

Овлашћени држалац акцизног складишта или регистровани прималац може, по претходном обавештавању надлежног органа и под условима прописаним овим законом, поступати и као овлашћени прималац, односно као повремени овлашћени прималац када су испуњени услови за такав ограничени статус.

За лице које хармонизована акцизна добра, стављена у промет, прима или отпрема само повремено, може се одобрити статус повремениог овлашћеног пошиљаоца, односно повремениог овлашћеног примаоца, при чему регистрација може бити ограничена на одређену количину робе, једног пошиљаоца или једног примаоца и одређени временски период, а може бити ограничена и на једно кретање.

Уколико је прописима Европске уније то омогућено и ако су испуњени услови за контролу, гаранцију и наплату акцизе, статус повремениог овлашћеног пошиљаоца, односно повремениог овлашћеног примаоца може се одобрити и физичком лицу које не обавља регистровану делатност, када роба стављена у промет треба да буде испоручена за комерцијалне сврхе.

Овлашћени пошиљалац, односно повремени овлашћени пошиљалац дужан је да, пре отпреме робе, провери да ли је овлашћени прималац, односно повремени овлашћени прималац обезбедио гаранцију када је она прописана, да сачини е-САД, да обезбеди тачност података о роби, примаоцу и месту испоруке и да лицу које прати робу, односно превознику или другом лицу које врши превоз, стави на располагање јединствену поједностављену административну референцу коју је дужно да покаже надлежним органима на њихов захтев током целог кретања.

Овлашћени прималац, односно повремени овлашћени прималац дужан је да робу прими само у одобреним просторијама или на другом претходно пријављеном месту у држави одредишта, да по завршетку кретања без одлагања, а најкасније у року од пет радних дана, осим у посебно оправданим случајевима, поднесе извештај о пријему преко рачунарског система, плати акцизу у држави одредишта када је то прописано, евидентира свако одступање и чува доказну документацију о пријему.

Статус овлашћеног пошиљаоца, овлашћеног примаоца, повремениог овлашћеног пошиљаоца и повремениог овлашћеног примаоца, као и њихови акцизни бројеви и обим

одобрених овлашћења, проверавају се преко система СЕЕД, када је то прописано правом Европске уније и технички омогућено.

Евиденција овлашћеног пошиљаоца, повременог овлашћеног пошиљаоца, овлашћеног примаоца и повременог овлашћеног примаоца нарочито садржи податке о врсти и количини робе, датуму отпреме и пријема, јединственој референци е-САД-а, месту испоруке, гаранцији, превознику, уоченим неправилностима, утврђеним мањковима или вишковима и накнадним корекцијама података.

У случају недоступности рачунарског система у држави отпреме или у држави одредишта примењује се резервни поступак са резервним документом који садржи исте податке као е-САД, а по успостављању система овлашћени пошиљалац, односно повремени овлашћени пошиљалац, као и овлашћени прималац, односно повремени овлашћени прималац дужан је да без одлагања унесе одговарајуће електронске податке.

Ако извештај о пријему није доступан из разлога који нису обухваћени резервним поступком, други доказ завршетка кретања може се пружити потврдом надлежног органа државе чланице одредишта заснованом на одговарајућим доказима да је роба стигла на одредиште; резервни документ сматра се одговарајућим доказом када испуњава прописане услове.

Када прихвати други доказ завршетка кретања из става 11. овог члана, надлежни орган потврђује завршетак кретања у рачунарском систему и тиме омогућава остваривање права на повраћај, отпис или отпуст акцизе у држави отпреме, када су за то испуњени законски услови.

Ближе услове за регистрацију, овлашћење, гаранцију, електронску размену података, садржину евиденција, доказивање пријема и резервни поступак за лица из овог члана прописује министар финансија, у складу са прописима Европске уније.

Продавац из друге државе чланице и акцизни заступник за продају на даљину

Члан 14.

Продавац из друге државе чланице који продаје хармонизована акцизна добра на даљину лицу у Републици Србији дужан је да, пре прве отпреме тих добара у Републику Србију, именује акцизног заступника за продају на даљину, који у Републици Србији извршава обавезе регистрације, обезбеђења плаћања акцизе, пријављивања испорука, обрачуна и плаћања акцизе, вођења евиденција и друге обавезе прописане овим законом.

Акцизни заступник за продају на даљину може бити правно лице или предузетник са седиштем, односно пребивалиштем у Републици Србији, коме је надлежни орган издао одобрење за заступање продавца из друге државе чланице у вези са продајом на даљину.

Одобрење из става 2. овог члана издаје се лицу које:

- 1) је регистровано за обављање одговарајуће делатности;
- 2) има уредно измирене доспеле јавне приходе или му је одобрено њихово одложено плаћање;
- 3) нема теже или поновљене повреде пореских, царинских или акцизних прописа које оправдано доводе у сумњу његову поузданост;
- 4) обезбеди гаранцију за плаћање акцизе у висини и на начин прописан овим законом и прописом донетим на основу овог закона;
- 5) обезбеди вођење прописаних евиденција и електронску размену података са надлежним органом.

Продавац из друге државе чланице може отпремати хармонизована акцизна добра у Републику Србију по основу продаје на даљину само преко одобреног акцизног заступника за продају на даљину, осим ако је обавезу непосредног извршавања тих

обавеза од стране продавца потребно признати на основу обавезујућег прописа Европске уније који се примењује на Републику Србију од дана приступања Европској унији.

Акцизни заступник за продају на даљину одговоран је за:

- 1) претходну регистрацију продавца и пријаву података потребних за примену овог режима;
- 2) обезбеђење плаћања акцизе пре отпреме робе, када је то прописано;
- 3) пријаву намераване испоруке, ако је таква пријава прописана;
- 4) обрачун и плаћање акцизе у Републици Србији;
- 5) вођење евиденције о свим испорукама по продавцу, примаоцу, врсти робе, количини, датуму отпреме, датуму испоруке и обрачунатој акцизи;
- 6) чување рачуна, превозне документације, доказа о испоруци, доказа о плаћању акцизе и друге документације прописане овим законом;
- 7) поступање по захтевима надлежног органа и омогућавање пореске и царинске контроле.

Акцизни заступник за продају на даљину одговара за плаћање акцизе, камате и споредних давања која настану у вези са продајом на даљину у Републици Србији.

Продавац из друге државе чланице и акцизни заступник за продају на даљину солидарно одговарају за обавезе из става 6. овог члана, ако је продавац учествовао у нетачном пријављивању, прикривању испоруке, неправилном обележавању, неовлашћеном стављању робе у промет или другом поступању супротно овом закону.

Надлежни орган може одбити захтев за одобрење, привремено суспендовати или одузети одобрење акцизном заступнику за продају на даљину ако престану услови за издавање одобрења, ако заступник не обезбеди гаранцију, не плати акцизу, не води евиденције, не доставља податке или на други начин поступа супротно овом закону.

Влада ближе уређује услове за издавање, измену, суспензију и одузимање одобрења, висину и врсту гаранције, садржину евиденција, начин пријављивања продавца и испорука, рокове за плаћање акцизе и друга питања од значаја за примену овог члана, док се резервни поступак примењује у складу са чланом 84 овог закона.

Гаранција

Члан 15.

За производњу, држање и кретање хармонизованих акцизних добара под режимом одлагања плаћања акцизе полаже се гаранција за обезбеђење наплате акцизе.

Гаранција се полаже у износу који одговара могућој пореској обавези, узимајући у обзир врсту робе, количину, пореске стопе, начин кретања и ризик пословања.

За кретање хармонизованих акцизних добара у режиму одлагања плаћања акцизе гаранцију, по правилу, полаже овлашћени држалац акцизног складишта државе отпреме, односно регистровани пошиљалац, а надлежни орган може дозволити да гаранцију положи превозник, власник робе, прималац или више тих лица заједно, када су испуњени услови за наплату акцизе.

За кретање хармонизованих акцизних добара стављених у промет ради комерцијалне испоруке у другу државу чланицу, гаранцију, по правилу, полаже овлашћени прималац, односно повремено овлашћени прималац пре почетка кретања, а надлежни орган може дозволити да гаранцију положи превозник, власник робе, овлашћени пошиљалац, повремено овлашћени пошиљалац или више тих лица заједно.

За продају на даљину хармонизованих акцизних добара из друге државе чланице у Републику Србију, гаранцију за плаћање акцизе полаже акцизни заступник за продају на даљину пре отпреме робе, у износу и на начин прописан подзаконским актом.

Гаранција важи на читавој територији Уније.

За кретање енергената цевоводом гаранција се, по правилу, не захтева, осим ако због околности конкретног случаја постоји оправдан ризик по наплату акцизе.

Влада прописује врсте гаранција, услове за њихово прихватање, умањење, ослобођење, активирање и ослобађање од гаранције.

Кретање хармонизованих акцизних добара у режиму одлагања плаћања акцизе

Члан 16.

Кретање хармонизованих акцизних добара у режиму одлагања плаћања акцизе врши се електронски и прати се е-АД-ом.

Кретање из става 1. овог члана може се вршити:

- 1) из акцизног складишта у друго акцизно складиште;
- 2) из акцизног складишта регистрованом примаоцу;
- 3) из акцизног складишта месту изласка робе ради извоза, под условима прописаним овим законом и царинским прописима;
- 4) из акцизног складишта примаоцу који остварује право на ослобођење од акцизе у складу са овим законом;
- 5) од места увоза до одредишта из тач. 1) до 4) овог става, када добра отпрема регистровани пошиљалац.

Кретање из става 2. овог члана обухвата и кретање које започиње и завршава се на територији Републике Србије, а одвија се преко територије друге државе чланице Европске уније, треће државе или треће територије, ако се спроводи под одговарајућим електронским надзором и уз примену царинских и других прописа који су за такво кретање релевантни.

Кретање хармонизованих акцизних добара под режимом одлагања плаћања акцизе почиње када роба напусти место отпреме, а завршава се када прималац преузме робу, када роба напусти територију Уније ради извоза или када се стави у други законити поступак у складу са прописима Европске уније и овим законом.

Код извоза хармонизованих акцизних добара у режиму одлагања плаћања акцизе, завршетак кретања доказује се извештајем о извозу, потврдом царинског органа изласка, подацима из е-АД-а или другим доказом завршетка кретања прихватљивим у складу са овим законом и прописима Европске уније.

Одредиште кретања може се, пре завршетка кретања, променити на друго допуштено одредиште или вратити на место отпреме, у складу са правилима рачунарског система и овим законом.

Надлежни орган може дозволити да се роба из става 1. овог члана допрема на место директне испоруке које се налази на територији државе одредишта, ако је то место унапред пријављено или одобрено и ако га је одредио овлашћени држалац акцизног складишта или регистровани прималац, осим регистрованог примаоца чије је одобрење ограничено на повремену пријем, ако подзаконским актом није изричито другачије допуштено уз одговарајуће мере контроле.

У случају из става 7. овог члана, одговорност за подношење извештаја о пријему и за тачност података остаје на овлашћеном држаоцу акцизног складишта, односно регистрованом примаоцу који је одредио место директне испоруке.

Прималац је дужан да без одлагања, а најкасније у року од пет радних дана по завршетку кретања, преко рачунарског система поднесе извештај о пријему, осим у оправданим случајевима које прихвати надлежни орган.

Кад извештај о пријему или извештај о извозу није доступан из разлога који нису обухваћени резервним поступком, завршетак кретања може се доказивати другим доказом завршетка кретања, нарочито: потврдом надлежног органа државе чланице одредишта или државе извоза заснованом на одговарајућим доказима, резервним

документом, комерцијалном и превозном документацијом, евиденцијама испоруке бродовима, ваздухопловима или одобалним инсталацијама, односно другим доказом који надлежни орган сматра прихватљивим у складу са прописима Европске уније.

Када прихвати други доказ завршетка кретања из става 9 овог члана, надлежни орган потврђује завршетак кретања у рачунарском систему.

У случају недоступности рачунарског система примењује се резервни поступак из члана 84 овог закона.

Ако то допушта право Европске уније и ако се тиме не угрожавају надзор и наплата акцизе, на основу билатералног или мултилатералног споразума Републике Србије са другом државом чланицом може се прописати поједностављен поступак за честе и редовне отпреме истог пошиљаоца истом примаоцу, укључујући кретање цевоводом или друго технички специфично кретање.

Ближа правила о промени одредишта, месту директне испоруке, дељењу кретања енергената, извештају о пријему, другом доказу завршетка кретања, поједностављеним споразумима и резервном поступку прописује министар финансија у складу са прописима Европске уније.

Кретање хармонизованих акцизних добара након стављања у промет

Члан 17.

Кретање хармонизованих акцизних добара која су стављена у промет на територији једне државе чланице, а затим се, ради испоруке за комерцијалне сврхе или коришћења у другој држави чланици, крећу на територију друге државе чланице, врши се електронски и прати се е-САД-ом.

На електронску документацију, проверу регистрованих лица преко система СЕЕД и резервни поступак за кретања из овог члана примењује се члан 83. овог закона, а на резервни поступак члан 84 овог закона.

Кретање из става 1. овог члана може се вршити само од овлашћеног пошиљаоца ка овлашћеном примаоцу, осим у случајевима када право Европске уније допушта другачије поступање.

Кретање почиње када роба напусти просторије овлашћеног пошиљаоца или друго претходно пријављено место у држави отпреме, а завршава се када овлашћени прималац преузме робу у својим просторијама или на другом претходно пријављеном месту у држави одредишта.

Овлашћени прималац дужан је да пре почетка кретања обезбеди гаранцију, по завршетку кретања плати акцизу у држави одредишта и без одлагања, а најкасније у року од пет радних дана по завршетку кретања, поднесе извештај о пријему преко рачунарског система, осим у оправданим случајевима које прихвати надлежни орган.

Овлашћени пошиљалац може током кретања променити одредиште на друго место испоруке у истој држави чланици којим управља исти овлашћени прималац или вратити робу на место отпреме, у складу са правилима рачунарског система.

Овлашћени пошиљалац дужан је да лицу које прати робу, односно превознику или другом лицу које врши превоз, стави на располагање јединствену поједностављену административну референцу, коју су та лица дужна да покажу надлежним органима на њихов захтев током кретања.

У случају недоступности рачунарског система примењује се резервни поступак из члана 84 овог закона.

Ако извештај о пријему није доступан из разлога који нису обухваћени резервним поступком, други доказ завршетка кретања може се пружити потврдом надлежног органа државе чланице одредишта заснованом на одговарајућим доказима да је роба

стигла на одредиште; резервни документ сматра се одговарајућим доказом када испуњава прописане услове.

Када прихвати други доказ завршетка кретања из става 9. овог члана, надлежни орган потврђује завршетак кретања у рачунарском систему, што представља основ за повраћај, отпис или отпуст акцизе у држави отпреме када су за то испуњени законски услови.

Хармонизирана акцизна добра која приватно лице набави за сопствене потребе у једној држави чланици и само их пренесе на територију друге државе чланице опорезују се само у држави чланици у којој су набављена. При утврђивању да ли се ради о роби за сопствене потребе узимају се у обзир нарочито комерцијални статус држаоца робе, разлози држања робе, место где се роба налази или начин превоза, свака исправа која се односи на робу, природа робе и количина робе.

На продају на даљину хармонизованих акцизних добара примењују се посебна правила из чл. 14 и 18 овог закона.

Ако је роба стављена у промет у Републици Србији и отпрема се из једног места у Републици Србији у друго место у Републици Србији преко територије друге државе чланице Европске уније, такво кретање се спроводи уз е-САД, а може се спроводити и по поједностављеном билатералном или мултилатералном споразуму са другом државом чланицом, ако је то допуштено прописима Европске уније и не угрожава надзор нити наплату акцизе.

На кретање из става 1. овог члана примењују се правила о гаранцији, извештају о пријему, повраћају, односно отпусту акцизе у држави чланици отпреме и неправилностима, у складу са овим законом и прописима Европске уније.

Продаја на даљину

Члан 18.

Продајом на даљину, у смислу овог закона, сматра се испорука хармонизованих акцизних добара која су стављена у промет на територији једне државе чланице, а затим их купује лице у Републици Србији које није овлашћени држалац акцизног складишта, регистровани прималац или овлашћени прималац и које не обавља самосталну привредну делатност, ако та добра непосредно или посредно отпрема или превози продавац из друге државе чланице који обавља самосталну привредну делатност или друго лице за његов рачун.

Код продаје на даљину из става 1. овог члана акциза настаје у Републици Србији у тренутку испоруке хармонизованих акцизних добара примаоцу.

Акциза се обрачунава и плаћа по основици, стопи и другим условима који важе у Републици Србији на дан настанка обавезе.

Продавац из друге државе чланице отпрема хармонизирана акцизна добра у Републику Србију по основу продаје на даљину преко акцизног заступника за продају на даљину из члана 14 овог закона, који у Републици Србији извршава обавезе регистрације, обезбеђења плаћања акцизе, пријављивања испоруке, обрачуна и плаћања акцизе, вођења евиденција и чувања документације.

Акцизни заступник за продају на даљину дужан је да пре отпреме робе обезбеди плаћање акцизе, ако је такво обезбеђење прописано, и да надлежном органу достави податке о продавцу, примаоцу, врсти и количини робе, очекиваном датуму отпреме и испоруке, као и друге податке прописане подзаконским актом.

Акцизни заступник за продају на даљину дужан је да обрачуна и плати акцизу након испоруке робе примаоцу, у року прописаном овим законом или прописом донетим на основу овог закона.

Акцизни заступник за продају на даљину дужан је да води евиденцију о испорукама хармонизованих акцизних добара у Републици Србији и да чува рачуне, превозне исправе, доказ о испоруци, доказ о плаћеној акцизи и другу документацију најмање десет година.

Ако продавац из друге државе чланице отпреми или превезе хармонизована акцизна добра у Републику Србију без именована одобреног акцизног заступника за продају на даљину, или ако акцизни заступник не испуни обавезу регистрације и обезбеђења плаћања акцизе пре отпреме робе, прималац робе у Републици Србији може бити обвезник плаћања акцизе ако је знао или је према околностима случаја морао знати да се роба испоручује супротно овом закону.

Ако се код продаје на даљину утврди неправилност, акциза се плаћа у складу са правилима овог закона о неправилностима код кретања хармонизованих акцизних добара након стављања у промет.

Када је акциза плаћена у Републици Србији по основу продаје на даљину, продавац из друге државе чланице може остварити право на повраћај или отпуст акцизе у држави чланици у којој су добра претходно стављена у промет, под условима прописаним правом те државе чланице.

Влада ближе уређује начин пријаве продаје на даљину, податке који се достављају пре отпреме робе, начин обезбеђења плаћања акцизе, рокове и начин плаћања акцизе, евиденције, документацију, размену података и посебна правила за производе који подлежу обележавању контролним акцизним маркицама или другим националним обележјима.

Неправилности, губици, виша сила и незаконито поступање

Члан 19.

Ако у току производње, складиштења или кретања хармонизованих акцизних добара настане неправилност због које се не може доказати законит завршетак кретања или законит порески статус робе, сматра се да је роба стављена у промет у месту и тренутку када је неправилност настала, а ако се то не може утврдити, у месту и тренутку када је неправилност откривена.

Сваки недостатак регистрације, овлашћења, гаранције, е-АД-а, е-САД-а или другог прописаног електронског поступка за лице или кретање за које је то обавезно сматра се неправилношћу, осим ако се докаже да је пропуст чисто техничке природе без утицаја на порески статус робе.

Не сматра се неправилношћу кретање хармонизованих акцизних добара које је започето, настављено или завршено у резервном поступку у складу са чланом 84 овог закона.

Код продаје на даљину, недостатак одобреног акцизног заступника за продају на даљину, непријављивање продавца или испоруке, неполагање гаранције или неплаћање акцизе у прописаном року сматра се неправилношћу у смислу овог закона.

Природни губици који не прелазе прагове прописане правом Европске уније и подзаконским актом не сматрају се стављањем у промет.

Потпуна пропаст или ненадокнадив губитак хармонизованих акцизних добара, потпуно или делимично, не сматра се стављањем у промет када је настао услед непредвиђених околности, више силе или на основу одобрења надлежног органа за уништење робе, под условом да је доказано да роба више није употребљива као хармонизовано акцизно добро. Крађа се не сматра потпуном пропашћу нити ненадокнадивим губитком.

Ако је реч о делимичном губитку који је неодвојиво повезан са својствима робе током кретања, акциза се не плаћа у мери у којој губитак не прелази заједнички праг

делимичног губитка прописан правом Европске уније, осим ако постоји оправдана сумња на превару или неправилност.

Потпуна пропаст или ненадокнадив губитак хармонизованих акцизних добара или делимични губитак доказују се на начин прописан подзаконским актом и на начин прихватљив надлежном органу места где је догађај настао или где је откривен.

Незаконито поступање са предметима опорезивања јесте производња, прерада, складиштење, примање, отпремање, увоз, унос, превоз, употреба, продаја, куповина или држање производа из овог закона на које акциза није обрачуната или плаћена у складу са законом, као и свака друга злоупотреба права у кретању или располагању тим производима.

Сматра се да је са предметима опорезивања незаконито поступано ако лице које њима располаже не може да докаже законитост стицања, држања или другог располагања, а из околности случаја произлази да акциза није обрачуната или плаћена у складу са законом.

За акцизу дугу због неправилности или незаконитог поступања одговарају лице које је положило гаранцију и свако лице које је учествовало у неправилности, а ако је одговорних лица више, она одговарају солидарно.

Ослобођења од хармонизоване акцизе

Члан 20.

Од хармонизоване акцизе ослобађају се хармонизована акцизна добра када се употребљавају или испоручују за дипломатска и конзуларна представништва, међународне организације, оружане снаге у случајевима прописаним правом Европске уније, као и за извоз.

Ослобођење од акцизе може се остваривати и преко ослобођеног корисника, када је то овим законом изричито допуштено за одређену врсту робе или намену.

Ослобођени корисник може набављати, примати и користити хармонизована акцизна добра без плаћања акцизе само на основу претходног одобрења надлежног органа, које нарочито садржи одобрену намену, врсту робе, погон ослобођеног корисника и посебне услове евиденције и надзора.

Ослобођени корисник дужан је да:

- 1) користи робу искључиво за одобрену намену;
- 2) води посебне евиденције о пријему, залихама, утрошку, губицима, повраћају и отпреми робе;
- 3) обезбеди могућност пописа залиха и провере стварног утрошка;
- 4) без одлагања пријави сваку промену околности од значаја за одобрење;
- 5) без одлагања пријави свако коришћење робе противно одобреној намени, губитак, нестанак или повреду обележја и електронских евиденција.

Ако ослобођени корисник употреби или отпреми робу за сврхе за које није добио одобрење, сматра се да је роба стављена у промет, а акциза доспева на наплату даном такве употребе или отпреме.

Ако одобрење ослобођеног корисника престане да важи, роба затечена у погону ослобођеног корисника мора се у року од 30 дана ставити у други законит порески режим, вратити у акцизно складиште, извести, уништити под службеним надзором или се за њу мора обрачунати и платити акциза.

Додатна ослобођења за енергенте и електричну енергију, алкохол и алкохолна пића и дуванске прерађевине прописују се посебним одредбама овог закона у складу са релевантним директивама Европске уније.

Ослобођење за добра у личном пртљагу путника из трећих држава и трећих територија

Члан 21.

Од хармонизоване акцизе ослобађају се хармонизована акцизна добра која физичко лице које путује из треће државе или треће територије унесе у личном пртљагу на територију Републике Србије, ако су та добра некомерцијалног карактера и намењена личној употреби тог лица, чланова његовог домаћинства или за поклон.

Добром некомерцијалног карактера, у смислу става 1. овог члана, сматра се добро које по својој врсти, количини, учесталости уноса и околностима уноса не указује на то да је намењено даљој продаји, обављању делатности или другој комерцијалној употреби.

Ослобођење из става 1. овог члана примењује се у оквиру вредносних и количинских ограничења прописаних овим законом, прописима донетим на основу овог закона и царинским прописима, у складу са правом Европске уније.

Од акцизе се ослобађа и гориво које физичко лице које долази из треће државе или треће територије уноси у стандардном резервоару моторног возила, као и гориво у преносивом канистеру до количине прописане прописом из става 6. овог члана.

Ослобођење за дуванске производе, алкохол и алкохолна пића не може остварити путник млађи од 17 година.

Влада прописује вредносне лимите, количинска ограничења, врсту добара, начин доказивања некомерцијалног карактера, као и ближе услове за остваривање ослобођења из овог члана, у складу са правом Европске уније.

Ослобођење за мале пошиљке некомерцијалног карактера

Члан 22.

Од хармонизоване акцизе ослобађају се хармонизована акцизна добра садржана у малој пошиљци некомерцијалног карактера коју физичко лице из треће државе или треће територије бесплатно шаље физичком лицу у Републици Србији.

Малом пошиљком некомерцијалног карактера, у смислу овог члана, сматра се пошиљка која се шаље повремено, која је намењена личној или породичној употреби примаоца и за коју прималац не плаћа накнаду пошиљаоцу.

Ослобођење из става 1. овог члана примењује се у оквиру прописаних вредносних и количинских ограничења.

Влада прописује вредносна и количинска ограничења, врсту добара, начин доказивања некомерцијалног карактера пошиљке и ближе услове за остваривање ослобођења из овог члана.

Потврда о ослобођењу од хармонизоване акцизе

Члан 23.

Када се хармонизована акцизна добра у режиму одлагања плаћања акцизе отпремају лицу које остварује ослобођење из члана 20. став 1. овог закона, пошиљку прати потврда о ослобођењу од акцизе, сачињена у облику и са садржином прописаним правом Европске уније.

Министар финансија ближе прописује начин попуњавања, потврђивања, достављања и чувања потврде из става 1. овог члана, у складу са прописима Европске уније.

Повраћај и отпис акцизе

Члан 24.

Плаћена хармонизована акциза може се вратити, односно отписати, у случајевима и под условима прописаним овим законом.

Право из става 1. овог члана постоји нарочито када је роба:

- 1) извезена;
- 2) уништена под службеним надзором;
- 3) поново стављена под режим одлагања плаћања акцизе;
- 4) после стављања у промет, отпремљена у другу државу чланицу ради комерцијалне испоруке и акциза је уредно настала и плаћена у држави одредишта;
- 5) плаћена као акцизна роба, а затим законито утрошена од стране ослобођеног корисника за намену која даје право на ослобођење;
- 6) постала неупотребљива због измене прописа и уништена под службеним надзором.

Када се повраћај или отпис тражи због извоза хармонизованих акцизних добара, сматра се да је извоз извршен када је, у складу са царинским прописима и овим законом, потврђено да су добра напустила територију Републике Србије, односно територију Уније.

Извоз из става 2. тачка 1) овог члана доказује се извештајем о извозу, потврдом царинског органа изласка, одговарајућим електронским записом из ЕМЦС-а, подацима из е-АД-а, резервним документом, односно другим доказом завршетка кретања који надлежни орган прихвати у складу са овим законом, царинским прописима и прописима Европске уније.

Када се повраћај тражи због кретања робе стављене у промет у другој држави чланици, захтев се заснива на извештају о пријему, другом прихватљивом доказу уредног завршетка кретања или другом доказу о томе да је акциза уредно настала и наплаћена у држави одредишта.

Одредбе овог члана представљају посебна материјално правна правила за хармонизоване акцизе.

Општа процесна питања подношења захтева, рокова, контроле, одлучивања и доказивања уређују се чланом 94. овог закона, ако овим законом није другачије прописано.

Поступак, доказе и рокове за остваривање права из става 1. овог члана прописује министар финансија.

Минимални нивоии опорезивања, прерачун у динаре и виши износ

Члан 25.

Динарски износи акциза прописани овим законом за хармонизована акцизна добра примењују се под условом да не доводе до нивоа опорезивања нижег од минимума прописаног правом Европске уније.

Ако би динарски износ акцизе, односно збир свих индиректних пореза који се, у складу са прописима Европске уније, узимају у обзир за обрачун нивоа опорезивања, био нижи од минимума израженог у еврима, примењује се виши износ који одговара минимуму права Европске уније прерачунатом у динаре.

Прво прерачунавање минималних нивоа опорезивања изражених у еврима у динарске износе врши се у складу са чланом 103. овог закона.

Прерачун из става 2. овог члана врши се по средњем курсу Народне банке Србије важећем на први радни дан октобра текуће године, а тако утврђени динарски износи примењују се од 1. јануара наредне године, осим ако прописима Европске уније није другачије прописано.

Влада једном годишње објављује преглед минималних динарских износа из става 3. овог члана.

Одредбе овог члана не искључују право Републике Србије да пропише више износе акцизе од минималних нивоа опорезивања прописаних правом Европске уније.

Тарифне ознаке, царински прописи и јединице мере

Члан 26.

Тарифне ознаке номенклатуре Царинске тарифе Републике Србије наведене у овом закону примењују се у складу са прописима којима се уређује Царинска тарифа Републике Србије и усклађивање њене номенклатуре.

Тарифне ознаке из става 1. овог члана које се односе на хармонизована акцизна добра представљају националну транспозицију одговарајућих ознака Комбиноване номенклатуре Европске уније и тумаче се у складу са прописима Европске уније којима се уређују хармонизоване акцизе, укључујући правила о разврставању робе у Комбинованој номенклатури.

Тарифне ознаке из става 1. овог члана које се односе на производе на које се плаћа посебна национална акциза одређују се према номенклатури Царинске тарифе Републике Србије која је усклађена са Комбинованом номенклатуром Европске уније, односно према тарифним ознакама које одговарају важећој Комбинованој номенклатури Европске уније и ТАРИЦ систему, у мери у којој су те ознаке применљиве на предметне производе.

Одређивање тарифних ознака за производе на које се плаћа посебна национална акциза не значи да су ти производи хармонизована акцизна добра у смислу прописа Европске уније, нити утиче на примену услова из овог закона којима се обезбеђује да посебне националне акцизе не доводе до дискриминације робе, препрека слободном кретању робе или формалности повезаних са преласком границе између држава чланица Европске уније.

Даном приступања Републике Србије Европској унији, тарифне ознаке наведене у овом закону тумаче се у складу са важећом Комбинованом номенклатуром Европске уније, ТАРИЦ системом и другим прописима Европске уније којима се уређује царинско разврставање робе.

Ако дође до измене тарифних ознака или описа робе по прописима Европске уније или националној царинској тарифи, Влада усклађује упућивања у овом закону и подзаконским актима, без промене пореске политике, осим ако је законом другачије прописано.

Усклађивање из става 6. овог члана не може имати за последицу проширење предмета опорезивања, увођење нове акцизе, промену пореске основице или промену висине акцизе без измене овог закона.

Када је минимални ниво опорезивања енергената и електричне енергије у праву Европске уније изражен у одређеној јединици мере, акциза и снижени ниво опорезивања у овом закону изражавају се у истој јединици мере, осим ако је овим законом изричито прописан прерачун у другу јединицу мере.

Ако се количина енергента у промету, мерењу или обрачуну исказује у другој јединици мере од јединице мере прописане овим законом, прерачун се врши према методологији коју прописује Влада, уз поштовање минималних нивоа опорезивања прописаних правом Европске уније.

За природни гас, један MWh једнак је 3,6 GJ, ако посебним прописом није утврђена прецизнија методологија мерења заснована на бруто топлотној вредности.

III. АКЦИЗА НА ЕНЕРГЕНТЕ И ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ

Енергенти и електрична енергија

Члан 27.

Акциза на енергенте и електричну енергију плаћа се на производе обухваћене тарифним ознакама номенклатуре ЦТ и употребама прописаним овим законом.

Енергентима, у смислу овог закона, сматрају се:

1) производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 1507 до 1518, ако су намењени за употребу, понуђени на продају или се користе као моторно гориво или гориво за грејање;

2) производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2701, 2702 и 2704 до 2715;

3) производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2901 и 2902;

4) производи из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2905 11 00 који нису синтетичког порекла, ако су намењени за употребу, понуђени на продају или се користе као моторно гориво или гориво за грејање;

5) производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 3403, 3811 и 3817;

6) производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 3824 99 86, 3824 99 92 (осим препарата против рђе који садрже аminer као активне састојке и неорганских сложених растварача и разређивача за лакове и сличне производе), 3824 99 93, 3824 99 96 (осим препарата против рђе који садрже аminer као активне састојке и неорганских сложених растварача и разређивача за лакове и сличне производе), 3826 00 10 и 3826 00 90, ако су намењени за употребу, понуђени на продају или се користе као моторно гориво или гориво за грејање.

У смислу овог закона, енергентима се сматрају нарочито: оловни бензин, безоловни бензин, гасна уља, керозин, течни нафтни гас, уље за ложење, тешко уље за ложење, остали угљоводоници и деривати нафте који се користе или стављају у промет као моторно или гориво за грејање, биогорива, биотечности, природни гас, угаљ и кокс.

Електричном енергијом, у смислу овог закона, сматра се електрична енергија из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2716 00 00 00.

Основне акцизне стопе на деривате нафте, биогорива и биотечности

Члан 28.

На деривате нафте, биогорива и биотечности акциза се плаћа у следећим износима:

1) оловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 51 00 и 2710 12 59 00) – 76,55 дин/литар;

2) безоловни бензин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00 и 2710 20 90 11) – 72,00 дин/литар;

3) гасна уља (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 42 00, 2710 19 44 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 16 00 и 2710 20 19 00) – 74,04 дин/литар;

4) керозин (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 21 00 и 2710 19 25 00) – 86,31 дин/литар;

5) течни нафтни гас (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2711 12 11 00 до 2711 19 00 00) – 56,23 дин/килограм;

6) уље за ложење и тешко уље за ложење (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 61 00 до 2710 19 69 00) – 1,77 дин/килограм;

7) биогорива и биотечности (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 3826 00 10 00 и 3826 00 90 00) – 66,99 дин/литар.

На остале производе који су намењени за употребу, понуђени на продају или се користе као моторно гориво, адитив или екстендер моторном гориву, односно као гориво за грејање, акциза се плаћа у складу са чланом 29. овог закона.

Еквивалентна горива, адитиви и производи који се користе као гориво

Члан 29.

На сваки производ који је намењен за употребу, понуђен на продају или се користи као моторно гориво, а за који овим законом није прописана посебна стопа акцизе, плаћа се акциза по стопи прописаној за еквивалентно моторно гориво.

На сваки угљоводоник, осим тресета, који је намењен за употребу, понуђен на продају или се користи као гориво за грејање, а за који овим законом није прописана посебна стопа акцизе, плаћа се акциза по стопи прописаној за еквивалентно гориво за грејање.

Еквивалентним енергентом, у смислу ст. 1. и 2. овог члана, сматра се енергент из члана 28. овог закона који се, према својим својствима, саставу и намени употребе, може користити као замена за тај производ.

На производе који се стављају у промет као адитиви или екстендери моторних горива плаћа се акциза по стопи прописаној за моторно гориво којем су намењени да се додају.

Ако је за еквивалентни енергент овим законом прописана стопа у другој јединици мере, количина производа из овог члана прерачунава се у одговарајућу јединицу мере према методологији коју прописује Влада.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове финансија и уз претходно мишљење министарства надлежног за енергетику, ближе уређује критеријуме за одређивање еквивалентног енергента, адитива и екстендера из овог члана.

Рефакција за гасна уља, керозин, и уље за ложење према намени

Члан 30.

Купац – крајњи корисник гасних уља из члана 28. став 1. тачка 3), керозина из члана 28. став 1. тачка 4) и уља за ложење и тешког уља за ложење из члана 28. став 1. тачка 6) овог закона, кроз купопродајну цену сноси трошак пуног износа акцизе из члана 28. овог закона, а право на рефакцију остварује до следећих нивоа опорезивања према намени:

1) за гасна уља која се користе као моторно гориво за комерцијални превоз путника и терета –38,94 дин/литар;

2) за гасна уља која се користе као гориво за грејање – 8,89 дин/литар;

3) за гасна уља која се користе као моторно гориво за рад стационарних мотора, машина и опреме у грађевинарству, високоградњи и јавним радовима, као и возила која нису намењена за коришћење на јавним путевима или немају одобрење за претежно коришћење на јавним путевима – 2,48 дин/литар;

4) за гасна уља која се користе као моторно гориво за пољопривредне, хортикултурне, рибарске и шумарске сврхе –16,41 дин/литар;

5) за керозин који се користи као моторно гориво за рад стационарних мотора, машина и опреме у грађевинарству, високоградњи и јавним радовима, као и возила која нису намењена за коришћење на јавним путевима или немају одобрење за претежно коришћење на јавним путевима – 2,48 дин/литар;

6) за керозин који се користи као гориво за грејање – 0 дин/литар;

7) за уље за ложење и тешко уље за ложење који се користе као гориво за грејање – 1,77 дин/килограм.

Право на рефакцију из става 1. овог члана остварује се само ако су производи употребљени за намене прописане овим чланом и ако су испуњени услови за доказивање наменске употребе.

За производе из става 1. овог члана, када је то прописано овим законом или прописом донетим на основу овог закона, право на рефакцију остварује се само ако су производи фискално обележени у складу са чланом 38 овог закона.

Влада ближе уређује кориснике права, доказе о намени, количинска ограничења, начин остваривања и контролу права на рефакцију из овог члана.

Рефакција за течни нафтни гас, биогорива, биотечности

Члан 31.

Купац – крајњи корисник течног нафтног гаса из члана 28. став 1. тачка 5) овог закона и биогорива и биотечности из члана 28. став 1. тачка 7) овог закона, кроз купопродајну цену сноси трошак пуног износа акцизе из члана 28. овог закона, а право на рефакцију остварује до следећих нивоа опорезивања према намени:

1) за течни нафтни гас који се користи као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз путника и терета – 28,12 дин/килограм;

2) за течни нафтни гас који се користи за грејање – 7,61 дин/килограм;

3) за течни нафтни гас који се користи као моторно гориво за индустријске и комерцијалне сврхе, укључујући стационарне моторе, машине и опрему у грађевинарству, високоградњи и јавним радовима, као и возила која нису намењена за коришћење на јавним путевима или немају одобрење за претежно коришћење на јавним путевима – 4,84 дин/килограм;

4) за течни нафтни гас који се користи као сировина, за двоструку намену, у петрохемијским процесима, минералошким процесима или за друге намене које су изузете или ослобођене у складу са овим законом – 0 дин/килограм;

5) за биогорива која се користе као моторно гориво за транспортне сврхе за превоз путника и терета – 33,49 дин/литар;

6) за биогорива која се користе као моторно гориво за пољопривредне сврхе – 9,37 дин/литар;

7) за биотечности које се користе за грејање – 3,34 дин/литар;

8) за биотечности које се користе као енергетско гориво у производњи електричне и топлотне енергије – 0 дин/литар.

Снижени ниво опорезивања за биогорива и биотечности из става 1. овог члана примењује се само у мери у којој је допуштен прописима Европске уније и под условом да не доводи до нивоа опорезивања нижег од минималног нивоа који се примењује на еквивалентно моторно гориво или гориво за грејање, осим када је такво снижење или ослобођење допуштено прописима Европске уније.

Право на рефакцију из овог члана остварује се под условима прописаним овим законом и подзаконским актом, водећи рачуна о минималним нивоима опорезивања прописаним правом Европске уније.

Природни гас за погон моторних возила

Члан 32.

На природни гас из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2711 11 00 00 и 2711 21 00 00 који се користи као моторно гориво, укључујући компримовани природни гас за погон превозних средстава, плаћа се акциза у износу од 306,80 дин/GJ, односно 1.104,48 дин/MWh.

За потребе обрачуна акцизе из става 1. овог члана, један MWh једнак је 3,6 GJ.

Обвезник акцизе из става 1. овог члана је лице које, у складу са прописима о енергетици, испоручује, компримује или користи природни гас као моторно гориво за сопствену потрошњу.

Основицу за обрачун акцизе чини количина испорученог, односно компримованог природног гаса исказана у GJ, односно MWh уз примену прерачуна из става 2. овог члана, утврђена према читавањима мерних уређаја и другим прописаним доказима.

Природни гас за грејање

Члан 33.

На природни гас из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2711 11 00 00 и 2711 21 00 00 за крајњу потрошњу, када се користи за грејање, плаћа се акциза:

- 1) за пословну употребу – 17,70 дин/GJ, односно 63,72 дин/ MWh;
- 2) за непословну употребу – 35,40 дин/GJ, односно 127,44 дин/ MWh.

За потребе обрачуна акцизе из става 1. овог члана, један MWh једнак је 3,6 GJ.

Крајњом потрошњом, у смислу овог члана, сматра се испорука природног гаса крајњем кориснику у Републици Србији за грејање или друга топлотна коришћења, у складу са прописима о енергетици.

Ако се природни гас користи за мешовите сврхе, акциза се обрачунава сразмерно пословној и непословној употреби, према методологији коју прописује министар финансија.

Угаљ и кокс

Члан 34.

На угаљ и кокс из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2701, 2702 и 2704, када се користе као гориво за грејање, плаћа се акциза:

- 1) за пословну употребу – 17,70 дин/GJ бруто топлотне вредности;
- 2) за непословну употребу – 35,40 дин/GJ бруто топлотне вредности.

Основицу за обрачун акцизе из става 1. овог члана чини количина испорученог горива исказана у GJ бруто топлотне вредности, утврђена на основу техничке документације, фактуре и других прописаних доказа.

Електрична енергија

Члан 35.

На електричну енергију из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2716 00 00 00 за крајњу потрошњу плаћа се акциза:

- 1) за пословну употребу – 500,00 дин/ MWh;
- 2) за непословну употребу – 1.000,00 дин/ MWh.

Крајњом потрошњом, у смислу овог члана, сматра се испорука електричне енергије крајњим купцима у Републици Србији, укључујући и потрошњу електричне енергије за сопствене потребе лица које обавља снабдевање, када је такво лице обвезник по овом закону.

Основицу за обрачун акцизе чини количина испоручене електричне енергије изражена у MWh на основу мерних уређаја, односно процењене потрошње утврђене у складу са прописима о енергетици.

Обвезник акцизе је лице које се, у складу са прописима о енергетици, сматра снабдевачем електричном енергијом, односно лице које производи електричну енергију за сопствену употребу када је то прописано овим законом.

Ниво опорезивања енергената и електричне енергије

Члан 36.

Нивом опорезивања, у смислу овог закона, сматра се укупан терет свих индиректних пореза, осим пореза на додату вредност, који се непосредно или посредно

обрачунавају на количину енергената и електричне енергије у тренутку стављања у промет.

Код провере усклађености са минималним нивоима опорезивања прописаним правом Европске уније, узимају се у обзир сви индиректни порези који се, према том праву, могу урачунати у ниво опорезивања.

Одредбе о привременом смањењу акциза на поједине деривате нафте ради очувања макроекономске стабилности могу се применити само ако ни након умањења не дође до пада испод минималног нивоа опорезивања прописаног правом Европске уније.

Употребе ван опсега хармонизоване акцизе, ослобођења и снижења за енергенте и електричну енергију

Члан 37.

За потребе хармонизоване акцизе на енергенте и електричну енергију, опорезивом енергетском употребом не сматра се употреба:

- 1) енергената за друге сврхе, осим као моторно гориво или гориво за грејање;
- 2) енергената за двоструку употребу;
- 3) енергената и електричне енергије у минералošким процесима;
- 4) електричне енергије која се првенствено користи за хемијску редукацију и у електролитичким и металуршким процесима;
- 5) електричне енергије када чини више од 50% трошка производа.

Двоструком употребом енергента, у смислу става 1. тачка 2) овог члана, сматра се употреба енергента истовремено као горива за грејање и за друге сврхе, осим као моторног горива или горива за грејање. Употреба енергената за хемијску редукацију и у електролитичким и металуршким процесима сматра се двоструком употребом.

Минералošким процесима, у смислу овог члана, сматрају се процеси који се разврставају у одговарајуће делатности производње других неметалних минералних производа, у складу са прописима Европске уније о статистичкој класификацији делатности и прописом донетим на основу овог закона.

Акциза се не плаћа на енергенте и електричну енергију који се користе за следеће намене:

- 1) за производњу електричне енергије, као и на електричну енергију која се користи за одржавање способности производње електричне енергије, осим ако се опорезивање уводи из разлога заштите животне средине у складу са прописима Европске уније;
- 2) као гориво у ваздушној пловидби, осим приватног некомерцијалног ваздухопловства;
- 3) као гориво у пловидби у водама Уније, укључујући риболов, осим приватне пловидбе за разоноду, као и на електричну енергију произведену на пловилу.

Може се одобрити ослобођење, снижење, рефакција или повраћај акцизе за енергенте и електричну енергију који се користе за следеће намене, ако је такво право прописано овим законом или актом Владе донетим на основу овог закона и ако је допуштено прописима Европске уније:

- 1) железнички, метро, трамвајски и тролејбуски превоз;
- 2) пољопривредне, хортикултурне, рибарске и шумарске сврхе;
- 3) високоуцинковиту комбиновану производњу електричне и топлотне енергије;
- 4) производњу енергије из обновљивих извора;
- 5) пилот-пројекте за технолошки развој еколошки прихватљивијих производа или горива из обновљивих извора;
- 6) спровођење мера енергетске ефикасности или заштите животне средине;

7) енергетски интензивне субјекте, под условима и у границама прописаним правом Европске уније;

8) друге посебне намене за које је ослобођење, снижење, рефракција или повраћај допуштен прописима Европске уније.

Ослобођење, снижење, рефракција или повраћај из овог члана не може се остварити ако би примена тог права довела до нивоа опорезивања нижег од минималног нивоа прописаног правом Европске уније, осим у случајевима у којима право Европске уније допушта ослобођење или нулти ниво опорезивања.

Права из овог члана могу се остварити непосредним ослобођењем, применом снижене стопе, рефракцијом или повраћајем плаћене акцизе, односно другим поступком прописаним овим законом или актом Владе, у зависности од врсте енергента, начина снабдевања, начина мерења и услова пореске контроле.

Ако је за остваривање права из овог члана потребно одобрење ослобођеног корисника, то одобрење нарочито садржи податке о кориснику, погону или месту коришћења, врсти и количини енергената или електричне енергије, одобреној намени, периоду важења одобрења, начину вођења евиденције, посебним условима надзора и обавези пријављивања промена.

Ослобођени корисник, односно друго лице које остварује право из овог члана, дужно је да енергенте и електричну енергију користи искључиво за одобрену намену, да води евиденцију о набавци, пријему, залихама и утрошку, да омогући проверу стварног утрошка и да без одлагања пријави свако коришћење супротно одобреној намени.

Ако се енергенти или електрична енергија употребе супротно одобреној намени, сматра се да су стављени у промет за намену за коју се акциза плаћа, а корисник је дужан да плати акцизу, камату и друге обавезе у складу са овим законом.

Влада ближе уређује услове за остваривање ослобођења, снижења, рефракције и повраћаја из овог члана, врсте корисника, количинска ограничења, доказивање, евиденције, контролу наменске употребе и посебне поступке за испоруке преко мреже.

Министар финансија прописује обрасце захтева, садржину евиденција, начин подношења захтева, начин вођења евиденција и оперативна правила за спровођење овог члана.

Фискално обележавање гасних уља и керозина

Члан 38.

Гасна уља из члана 28. став 1. тачка 3) овог закона и керозин из члана 28. став 1. тачка 4) овог закона морају бити фискално обележени када се стављају у промет, испоручују или користе уз ослобођење од акцизе, снижени ниво опорезивања, рефракцију, повраћај или други повлашћени акцизни третман због намене коришћења.

Фискално обележавање из става 1. овог члана врши се додавањем заједничког фискалног маркера који се примењује у Европској унији за гасна уља и керозин, као и боје или другог националног обележја када је то прописано.

Фискално обележени производи из става 1. овог члана могу се користити само за намену за коју је одобрено ослобођење, снижени ниво опорезивања, рефракција, повраћај или други повлашћени акцизни третман.

Забрањено је коришћење фискално обележених гасних уља и керозина као погонског горива за моторна возила на јавним путевима, осим ако је такво коришћење изричито допуштено овим законом или прописом донетим на основу овог закона.

Забрањено је уклањање, смањење концентрације, разблаживање, прикривање или мењање фискалног маркера, боје или другог прописаног обележја.

Забрањено је стављање у промет, држање, складиштење, превоз или коришћење гасних уља и керозина који морају бити фискално обележени, ако нису обележени на

прописан начин, као и производа код којих је маркер, боја или друго прописано обележје уклоњено, разблажено, прикривено или измењено.

Лице које ставља у промет, држи, складишти, превози или користи фискално обележена гасна уља и керозин дужно је да докаже порекло, количину, порески статус и намену коришћења тих производа.

Ако се фискално обележени производ користи, држи, превози, ставља у промет или складишти супротно овом члану, сматра се да је употребљен за намену за коју се примењује редовни ниво опорезивања, а лице које га је користило, држало, превозило, продало, складиштило или њиме располагало дужно је да плати разлику акцизе, камату и друге обавезе у складу са овим законом.

Влада прописује производе који се обавезно фискално обележавају, врсту и количину фискалног маркера, боје или другог националног обележја, начин и место обележавања, случајеве у којима обележавање није потребно, услове за стављање у промет и коришћење фискално обележених производа, као и посебна правила за означена горива која се користе у пољопривредне, рибарске, шумарске, грејне или друге повлашћене намене.

Министар финансија прописује начин вођења евиденција, узимања узорака, лабораторијског испитивања, доказивања наменске употребе и спровођења надзора над фискално обележеним производима.

Обрачун, порески период и плаћање акцизе на природни гас и електричну енергију **Члан 39.**

Акциза на природни гас и електричну енергију обрачунава се на основу издатих рачуна, очитане потрошње, односно процењене потрошње утврђене у складу са прописима о енергетици.

Порески период за природни гас и електричну енергију је календарски месец.

Обавеза обрачунавања настаје даном очитавања потрошње или даном утврђивања процењене потрошње, ако очитавање није извршено.

Акциза се исказује као посебна ставка на рачуну, осим ако посебним прописом није другачије одређено.

Одредбе овог члана не примењују се на електричну енергију за коју се остварује ослобођење из члана 37. овог закона, осим у делу који се односи на вођење евиденција и доказивање испуњености услова за ослобођење.

Рефакција, повраћај и посебни поступци за енергенте **Члан 40.**

Право на рефакцију или повраћај акцизе на енергенте остварује крајњи корисник за намене из чл. 30, 31. и 37. овог закона, под условима и у мери прописаној овим законом и прописима донетим на основу овог закона.

Право из става 1. овог члана постоји ако је енергент набављен од произвођача, увозника или другог лица које по овом закону може законито да га стави у промет, ако је акциза обрачуната и плаћена, ако је подносилац захтева платио рачун, односно фискални рачун када је то прописано, и ако располаже доказима о стварној наменској употреби.

За енергенте набављене преко овлашћеног дистрибутера право на рефакцију или повраћај може се остварити и на основу фискалног рачуна, односно другог прописаног рачуна и доказа о плаћању, ако је из документације могуће утврдити врсту енергента, количину и корисника.

За пољопривредне сврхе право остварује физичко лице – носилац породичног пољопривредног газдинства, правно лице и предузетник уписан у регистар пољопривредних газдинстава, под условима прописаним овим законом и подзаконским актом; тим актом могу се уредити нормативи, количинска ограничења, максималне површине и поступање надлежног органа за аграрна плаћања или другог надлежног органа.

За индустријску употребу, производњу електричне и топлотне енергије и друге посебне намене право остварује лице које, према прописима којима се уређује енергетика, индустрија или друга одговарајућа област, обавља делатност за коју је право на рефакцију или повраћај признато.

За исте количине енергената не може се остварити више различитих права на ослобођење, снижење, рефакцију, повраћај или други повлашћени третман по истом основу.

Влада ближе уређује врсте корисника, услове, количинска ограничења и друга материјална питања за остваривање права из овог члана, а министар финансија прописује доказну документацију, обрасце захтева, рокове, начин подношења и оперативну контролу захтева, по потреби уз претходно прибављено мишљење министарства надлежног за пољопривреду, енергетику или другог надлежног органа.

Мешовита употреба, злоупотребе и посебни услови

Члан 41.

Када се енергент или електрична енергија користе истовремено за намене са различитим пореским третманом, акциза се обрачунава сразмерно стварној употреби, а ако се она не може поуздано утврдити, према правилима које прописује Влада.

Није допуштено стављање у промет енергената по нижем нивоу опорезивања за намену која не даје право на снижење или ослобођење.

Лице које користи енергенте по нижем нивоу опорезивања супротно прописаној намени дужно је да плати разлику акцизе, затезну камату и сноси друге последице прописане овим законом.

IV. АКЦИЗА НА АЛКОХОЛ И АЛКОХОЛНА ПИЋА

Категорије алкохола и алкохолних пића

Члан 42.

Алкохол и алкохолна пића, у смислу овог закона, разврставају се на следеће категорије:

- 1) пиво;
- 2) вино, и то мирно вино и пенушаво вино;
- 3) остала ферментисана пића, и то мирна и пенушава;
- 4) међупроизводе;
- 5) етил-алкохол.

Категорије алкохола и алкохолних пића из става 1. овог члана одређују се према тарифним ознакама номенклатуре ЦТ и стварној алкохолној јачини по запремини, мереној на температури од 20°C.

Разврставање производа из става 1. овог члана врши се према правилима из овог закона, тарифним ознакама номенклатуре и прописима Европске уније којима се уређује структура акциза на алкохол и алкохолна пића.

Ако се производ по својим својствима не може поуздано сврстати у једну од категорија из става 1. овог члана, разврстава се у категорију која одговара његовом стварном саставу, садржају алкохола, начину производње и правилима права Европске уније.

Пиво
Члан 43.

Пивом, у смислу овог закона, сматра се:

- 1) сваки производ из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2203 који има стварну алкохолну јачину већу од 0,5% вол;
- 2) сваки производ који је мешавина пива и безалкохолних пића из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2206, ако има стварну алкохолну јачину већу од 0,5% вол.

Акциза на пиво плаћа се на основицу коју чини један хектолитар готовог производа на сваких 1% стварне алкохолне јачине по запремини, у износу од 660,00 динара.

На пиво у паковању различитом од једног хектолитра акциза се обрачунава сразмерно количини готовог производа и проценту стварне алкохолне јачине.

Вино
Члан 44.

Мирним вином, у смислу овог закона, сматрају се производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2204 и 2205, осим пенушаваг вина из става 2. овог члана, који имају:

- 1) стварну алкохолну јачину већу од 1,2% вол, а не већу од 15% вол, под условом да је алкохол у готовом производу у целини ферментисаног порекла;
- 2) стварну алкохолну јачину већу од 15% вол, а не већу од 18% вол, под условом да су произведени без обогашивања и да је алкохол у готовом производу у целини ферментисаног порекла.

Пенушавим вином, у смислу овог закона, сматрају се производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2204 10, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 и 2205, односно из одговарајућих тарифних ознака номенклатуре ЦТ које замењују наведене ознаке у складу са прописима којима се уређује Царинска тарифа Републике Србије и Комбинована номенклатура Европске уније, а који:

- 1) су у боцама затвореним чепом у облику печурке причвршћеним на посебан начин или имају, због раствореног угљен-диоксида, повишени притисак од три бара или више;
- 2) имају стварну алкохолну јачину већу од 1,2% вол, а не већу од 15% вол, под условом да је алкохол у готовом производу у целини ферментисаног порекла.

На мирно вино и пенушаво вино акциза се плаћа у износу од 0 динара по хектолитру готовог производа.

На статус малог независног произвођача вина и годишњу потврду за тог произвођача примењују се одредбе чл. 50 и 53 овог закона.

Остала ферментисана пића и међупроизводи
Члан 45.

Осталим мирним ферментисаним пићима, у смислу овог закона, сматрају се:

- 1) производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2204 и 2205 који нису обухваћени чланом 44. овог закона;
- 2) производи из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2206 који нису обухваћени чланом 43. овог закона и ставом 2. овог члана, ако имају стварну алкохолну јачину већу од 1,2% вол, а не већу од 10% вол, односно већу од 10% вол, а не већу од 15% вол, под условом да је алкохол у готовом производу у целини ферментисаног порекла.

Осталим пенушавим ферментисаним пићима, у смислу овог закона, сматрају се производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2206 00 31 и 2206 00 39, као и

производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2204 10, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 и 2205 који нису обухваћени чланом 44. овог закона, а који:

1) су у боцама затвореним чепом у облику печурке причвршћеним на посебан начин или имају, због раствореног угљен-диоксида, повишени притисак од три бара или више;

2) имају стварну алкохолну јачину већу од 1,2% вол, а не већу од 13% вол, односно већу од 13% вол, а не већу од 15% вол, под условом да је алкохол у готовом производу у целини ферментисаног порекла.

На остала мирна ферментисана пића и остала пенушава ферментисана пића акциза се плаћа у износу од 0 динара по хектолитру готовог производа.

На статус малог независног произвођача осталих ферментисаних пића и годишњу потврду за тог произвођача примењују се одредбе чл. 51 и 53 овог закона.

Међупроизводима сматрају се производи са стварном алкохолном јачином већом од 1,2% вол, а не већом од 22% вол, из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2204, 2205 и 2206, који нису обухваћени одредбама овог закона о пиву, вину и осталим ферментисаним пићима.

Међупроизводима се, у смислу овог закона, сматрају и:

1) остала мирна ферментисана пића из става 1. овог члана са стварном алкохолном јачином већом од 5,5% вол, ако алкохол у готовом производу није у целини ферментисаног порекла;

2) остала пенушава ферментисана пића из става 2. овог члана са стварном алкохолном јачином већом од 8,5% вол, ако алкохол у готовом производу није у целини ферментисаног порекла.

Акциза на међупроизводе плаћа се на основицу коју чини један хектолитар готовог производа, у износу од 5.310,00 динара.

На међупроизводе у паковању различитом од једног хектолитра акциза се обрачунава сразмерно количини готовог производа.

На међупроизводе се не примењује посебан режим снижених стопа за мале независне произвођаче.

Етил-алкохол

Члан 46.

Етил-алкохолом, у смислу овог закона, сматрају се:

1) сви производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2207 и 2208 са стварном алкохолном јачином већом од 1,2% вол, чак и када су део производа који се разврстава у друго поглавље номенклатуре ЦТ;

2) производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2204, 2205 и 2206 са стварном алкохолном јачином већом од 22% вол;

3) питке алкохолне течности које садрже производе из тач. 1) и 2) овог става, без обзира да ли су у раствору или не.

На етил-алкохол и алкохол садржан у другим пићима која се према овом закону не опорезују као пиво, вино, остала ферментисана пића или међупроизводи, плаћа се акциза на основицу коју чини један хектолитар чистог алкохола на температури од 20 °Ц, у износу од 64.900,00 динара.

Акциза се обрачунава тако што се основица из става 2. овог члана множи количином чистог алкохола садржаног у готовом производу.

Снижене стопе за мале независне произвођаче алкохолних пића и производе ниже јачине

Члан 47.

Снижене стопе акцизе могу се применити на алкохол и алкохолна пића произведена од стране малих независних произвођача, под условима прописаним овим законом и прописом донетим на основу овог закона.

Снижене стопе из става 1. овог члана могу се применити на:

- 1) пиво произведено у малој независној пивари;
- 2) вино произведено од стране малог независног произвођача вина;
- 3) остала ферментисана пића произведена од стране малог независног произвођача осталих ферментисаних пића;
- 4) етил-алкохол произведен у малој дестилерији.

Снижена стопа из става 2. овог члана не може бити нижа од 50% стандардне стопе акцизе прописане за одговарајућу категорију алкохолних пића.

Ако је за вино или остала ферментисана пића прописана стопа акцизе од 0 динара по хектолитру готовог производа, статус малог независног произвођача вина, односно малог независног произвођача осталих ферментисаних пића користи се ради издавања годишње потврде, признавања статуса произвођача и примене правила о кретању производа у складу са овим законом и прописима Европске уније.

Снижене стопе из овог члана не примењују се на међупроизводе.

Мали независни произвођач алкохолних пића из овог члана мора бити правно и економски независан од другог произвођача исте категорије алкохолних пића, користити производне просторе физички одвојене од простора другог произвођача исте категорије и не сме производити по лиценци.

На пиво из члана 43. овог закона са стварном алкохолном јачином већом од 0,5% вол, а не већом од 3,5% вол, може се применити снижена стопа акцизе у складу са овим законом и прописом донетим на основу овог закона.

Производња етил-алкохола, односно јаког алкохолног пића за сопствену потрошњу

Члан 48.

Акциза се не плаћа на етил-алкохол, односно јако алкохолно пиће, које физичко лице произведе за сопствену потрошњу, до количине од 100 литара чистог алкохола годишње по произвођачу.

Производњом за сопствену потрошњу, у смислу става 1. овог члана, сматра се производња етил-алкохола, односно јаког алкохолног пића, коју физичко лице врши за сопствене потребе, потребе чланова свог домаћинства или својих гостију, под условом да се тако произведени производ не продаје, не уступа уз накнаду, не користи у угоститељској, туристичкој, производној, трговинској или другој привредној делатности и не ставља у промет.

Физичко лице из овог члана не сматра се малим независним произвођачем алкохолних пића у смислу чл. 47. до 53 овог закона и за производњу из овог члана не издаје се годишња потврда из члана 53 овог закона.

Ако физичко лице произведе количину већу од количине из става 1. овог члана, акциза се плаћа на количину која прелази прописани лимит, осим ако се из околности случаја утврди да се производња врши у комерцијалне сврхе, када се акциза плаћа на укупно произведену количину.

Ако се етил-алкохол, односно јако алкохолно пиће из става 1. овог члана прода, уступи уз накнаду, користи у комерцијалне сврхе или стави у промет, сматра се да је производ стављен у промет даном продаје, уступања, коришћења или другог стављања

у промет, а лице које је извршило ту радњу дужно је да обрачуна и плати акцизу у складу са чланом 46. овог закона, уз примену казних и других мера прописаних овим законом.

Влада ближе уређује начин пријављивања производње из овог члана, евиденције, доказивање произведене количине, контролу уређаја за производњу, као и друга питања од значаја за спречавање злоупотребе ослобођења.

Мала независна пивара

Члан 49.

Малом независном пиваром, у смислу овог закона, сматра се произвођач пива који је правно и економски независан од другог произвођача пива, користи производне просторе физички одвојене од простора другог произвођача пива, не производи по лиценци и чија укупна годишња производња не прелази 100.000 хектолитара пива.

Ако две или више малих независних пивара сарађују у производњи, а њихова укупна годишња производња не прелази 100.000 хектолитара пива, могу се сматрати једном малом независном пиваром, под условима прописаним прописом донетим на основу овог закона.

На пиво произведено у малој независној пивари може се применити снижена стопа акцизе која не може бити нижа од 50% стандардне стопе прописане чланом 43. овог закона.

Мала независна пивара дужна је да води евиденцију о укупној годишњој производњи пива и да, на захтев надлежног органа, достави доказе о испуњености услова за примену снижене стопе.

Мали независни произвођач вина

Члан 50.

Малим независним произвођачем вина, у смислу овог закона, сматра се произвођач вина који је правно и економски независан од другог произвођача вина, користи производне просторе физички одвојене од простора другог произвођача вина, не производи по лиценци и чија укупна годишња производња вина не прелази 1.000 хектолитара.

На вино произведено од стране малог независног произвођача вина може се применити снижена стопа акцизе у складу са чланом 47. овог закона.

Ако се на мирно вино и пенушаво вино примењује стопа акцизе од 0 динара по хектолитру готовог производа, статус малог независног произвођача вина користи се ради издавања годишње потврде, признавања статуса произвођача и примене правила о кретању производа, у складу са овим законом и прописима Европске уније.

Мали независни произвођач вина дужан је да води евиденцију о укупној годишњој производњи вина и да, на захтев надлежног органа, достави доказе о испуњености услова из овог члана.

Мали независни произвођач осталих ферментисаних пића

Члан 51.

Малим независним произвођачем осталих ферментисаних пића, у смислу овог закона, сматра се произвођач осталих ферментисаних пића који је правно и економски независан од другог произвођача осталих ферментисаних пића, користи производне просторе физички одвојене од простора другог произвођача осталих ферментисаних пића, не производи по лиценци и чија укупна годишња производња осталих ферментисаних пића не прелази 15.000 хектолитара.

На остала ферментисана пића произведена од стране малог независног произвођача осталих ферментисаних пића може се применити снижена стопа акцизе у складу са чланом 47. овог закона.

Ако се на остала ферментисана пића примењује стопа акцизе од 0 динара по хектолитру готовог производа, статус малог независног произвођача осталих ферментисаних пића користи се ради издавања годишње потврде, признавања статуса произвођача и примене правила о кретању производа, у складу са овим законом и прописима Европске уније.

Мали независни произвођач осталих ферментисаних пића дужан је да води евиденцију о укупној годишњој производњи осталих ферментисаних пића и да, на захтев надлежног органа, достави доказе о испуњености услова из овог члана.

Мала дестилерија Члан 52.

Малом дестилеријом, у смислу овог закона, сматра се произвођач етил-алкохола који је правно и економски независан од другог произвођача етил-алкохола, не производи по лиценци и чија укупна годишња производња не прелази 10 хектолитара чистог алкохола.

На етил-алкохол произведен у малој дестилерији може се применити снижена стопа акцизе која не може бити нижа од 50% стандардне стопе прописане чланом 46. овог закона.

Мала дестилерија дужна је да води евиденцију о укупној годишњој производњи чистог алкохола и да, на захтев надлежног органа, достави доказе о испуњености услова за примену снижене стопе.

Годишња потврда за мале независне произвођаче алкохолних пића Члан 53.

На захтев малог независног произвођача алкохолних пића из чл. 49, 50, 51 и 52 овог закона, надлежни орган издаје годишњу потврду о укупној годишњој производњи и испуњености услова за статус малог независног произвођача.

Годишња потврда из става 1. овог члана нарочито садржи податке о:

- 1) произвођачу;
- 2) категорији алкохолног пића на коју се потврда односи;
- 3) укупној годишњој производњи;
- 4) испуњености услова правне и економске независности;
- 5) периоду на који се потврда односи;
- 6) друге податке прописане прописом донетим на основу овог закона.

Годишња потврда издата од стране надлежног органа друге државе чланице признаје се у Републици Србији у складу са прописима Европске уније.

Податак о годишњој потврди, односно одговарајућа ознака самопотврђивања када је то допуштено прописима Европске уније, уноси се у електронски административни документ, електронски поједностављени административни документ или други документ који прати кретање производа, у складу са прописима Европске уније и прописом донетим на основу овог закона.

Влада ближе уређује поступак издавања годишње потврде, садржину потврде, начин доказивања годишње производње, начин признавања потврда издатих у другим државама чланицама, услове за самопотврђивање када је оно допуштено прописима Европске уније, као и друга питања од значаја за примену овог члана.

Ослобођења од акцизе на алкохол и алкохолна пића

Члан 54.

Од акцизе се ослобађају:

1) етил-алкохол који се ставља у промет у облику потпуно денатурисаног етил-алкохола, ако је:

(1) потпуно денатурисан у складу са захтевима прописаним за Републику Србију, укључујући етил-алкохол који се увози из треће државе и ставља у слободан промет у Републици Србији; или

(2) потпуно денатурисан у складу са захтевима државе чланице Европске уније у којој је стављен у промет, ако су ти захтеви пријављени и одобрени у складу са прописима Европске уније;

2) делимично денатурирани етил-алкохол који се користи као део производног поступка производа који није намењен за људску потрошњу, ако је денатурисан у складу са захтевима прописаним за ту намену и ако је:

(1) уграђен у такав производ; или

(2) употребљен за одржавање или чишћење опреме која се користи у том производном поступку;

3) алкохол и алкохолна пића који се користе за производњу сирћета из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2209;

4) алкохол и алкохолна пића који се користе за производњу лекова, у складу са прописима којима се уређују лекови;

5) алкохол и алкохолна пића који се користе за производњу арома за припрему прехранбених производа и безалкохолних пића са стварном алкохолном јачином која не прелази 1,2% вол;

6) алкохол и алкохолна пића који се користе непосредно или као састојак полупроизвода за производњу прехранбених производа, пуњених или непунених, под условом да садржај алкохола у готовом производу не прелази:

(1) 8,5 литара чистог алкохола на 100 килограма производа, за чоколаде; и

(2) 5 литара чистог алкохола на 100 килограма производа, за друге прехранбене производе.

На комерцијална кретања потпуно денатурисаног етил-алкохола из става 1. тачка 1) овог члана између држава чланица Европске уније примењују се одредбе овог закона којима се уређује кретање хармонизованих акцизних добара након стављања у промет, у складу са прописима Европске уније.

На кретање делимично денатурисаног етил-алкохола из става 1. тачка 2) овог члана, који још није уграђен у производ који није намењен за људску потрошњу, примењују се одредбе овог закона којима се уређује кретање хармонизованих акцизних добара у режиму одлагања плаћања акцизе, у складу са прописима Европске уније.

Ослобођења из става 1. тачка 2) до 6) овог члана остварују се преко ослобођеног корисника, повраћајем плаћене акцизе или другим поступком изричито прописаним овим законом, у зависности од природе производа, начина његове употребе и потребе обезбеђења пореске контроле.

Министар финансија ближе прописује услове, начин доказивања намене, поступак остваривања ослобођења и повраћаја из овог члана, садржину евиденција, документацију и друга питања од значаја за примену овог члана.

Денатурирани етил-алкохол

Члан 55.

Денатурираним етил-алкохолом, у смислу овог закона, сматра се етил-алкохол који је у поступку производње онечишћен прописаним средствима за денатурисање у

прописаним количинама, тако да се та средства даљом прерадом не могу лако уклонити, односно тако да се не може произвести етил-алкохол погодан за људску потрошњу.

Потпуно денатурираним етил-алкохолом сматра се етил-алкохол који је денатуриран средствима и на начин прописаним за потпуно денатурисање.

Делимично денатурираним етил-алкохолом сматра се етил-алкохол који је денатуриран средствима и на начин прописаним за одређену намену у производњи производа који нису намењени за људску потрошњу.

Денатурисање етил-алкохола може се вршити само у акцизном складишту овлашћеног држаоца акцизног складишта који је добио одобрење надлежног органа за денатурисање етил-алкохола.

Акцизно складиште у којем се врши денатурисање етил-алкохола мора бити опремљено уређајима, опремом и условима који обезбеђују да се денатурисање врши прописаним средствима, у прописаним количинама и на прописани начин.

Денатурирани етил-алкохол у акцизном складишту мора се држати одвојено од неденатурираног етил-алкохола и на начин који омогућава утврђивање његове количине, врсте денатурисања, пореског статуса и намене.

Овлашћени држалац акцизног складишта који врши денатурисање етил-алкохола дужан је да води посебну евиденцију о денатурисању, која нарочито садржи податке о:

- 1) количини етил-алкохола употребљеног за денатурисање;
- 2) врсти и количини средстава употребљених за денатурисање;
- 3) количини произведеног денатурираног етил-алкохола;
- 4) количини отпремљеног денатурираног етил-алкохола;
- 5) лицима којима је денатурирани етил-алкохол отпремљен или испоручен;
- 6) другим подацима од значаја за проверу правилне примене ослобођења од акцизе.

Забрањено је потпуно или делимично уклањање средстава за денатурисање, умањење њиховог дејства или свако друго поступање којим се денатурирани етил-алкохол чини погодним за људску потрошњу.

Министар финансија ближе прописује:

- 1) средства, количине и поступке потпуног и делимичног денатурисања етил-алкохола који се производи у Републици Србији или увози у Републику Србију;
- 2) услове и поступак за издавање, измену, престанак важења и одузимање одобрења за денатурисање етил-алкохола;
- 3) услове које мора да испуњава акцизно складиште у којем се врши денатурисање етил-алкохола;
- 4) начин држања, раздвајања и обележавања денатурираног етил-алкохола у акцизном складишту;
- 5) садржину и начин вођења евиденције из става 7. овог члана;
- 6) начин надзора, узимања узорака и доказивања правилног денатурисања;
- 7) друга питања од значаја за примену овог члана.

Мерење, евиденције и декларисање

Члан 56.

Произвођач, увозник и овлашћени држалац акцизног складишта дужан је да води евиденцију о врсти производа, садржају алкохола, количини готовог производа, количини чистог алкохола, губицима и другим подацима прописаним овим законом и прописом донетим на основу овог закона.

За денатурирани етил-алкохол води се и посебна евиденција из члана 55 овог закона.

Мали независни произвођачи алкохолних пића из чл. 49, 50, 51 и 52 овог закона дужни су да воде евиденцију о укупној годишњој производњи, по категорији производа, на начин прописан прописом донетим на основу овог закона.

Садржај алкохола, степен ферментације, присуство додатог алкохола и друга својства производа утврђују се у складу са прописима о квалитету хране и методама испитивања које прописује министар финансија, уз сагласност министра надлежног за пољопривреду.

Усклађивање са минималним стопама Европске уније

Члан 57.

Ако би примена стопа из чл. 43, 45. и 46. овог закона довела до опорезивања нижег од минимума прописаног правом Европске уније, примениће се виши динарски износ утврђен у складу са чланом 25. овог закона.

Примена снижених стопа из чл. 47. до 52 овог закона не може довести до опорезивања нижег од нивоа допуштеног прописима Европске уније за одговарајућу категорију алкохолних пића.

Влада може, у оквиру граница прописаних правом Европске уније, одобрити територијална и друга посебна одступања само ако су Република Србија или одређени регион овлашћени на такво одступање актом Европске уније.

V. АКЦИЗА НА ДУВАНСКЕ ПРЕРАЂЕВИНЕ

Дуванске прерађевине

Члан 58.

Дуванске прерађевине, у смислу овог закона, сматрају се:

- 1) цигарете из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2402 20;
- 2) цигаре и цигарилоси из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2402 10;
- 3) ситно резани дуван за савијање цигарета из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2403;
- 4) остали дуван за пушење из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2403.

Категорије производа из става 1. овог члана тумаче се у складу са Директивом 2011/64/ЕУ о структури и стопама акциза на дуванске прерађевине, укључујући све њене измене и допуне.

На производе из става 1. овог члана примењују се одредбе овог поглавља као транспозиција релевантних правила Европске уније о структури и стопама акцизе на дуванске прерађевине.

Несагоревајући дуван, течности за пушење електронских цигарета, никотинске врећице, биљни производи за пушење, односно загревање, производи за водену лулу и други сродни производи који нису обухваћени ставом 1. овог члана опорезују се као посебне националне акцизе, у складу са поглављем VI. овог закона.

Цигарете

Члан 59.

Цигаретама, у смислу овог закона, сматрају се:

- 1) свици дувана који се могу пушити у датом стању и који се не сврставају у цигаре или цигарилосе у смислу овог закона;
- 2) свици дувана који се на једноставан, неиндустријски начин стављају у папирне тубе за цигарете;
- 3) свици дувана који се на једноставан, неиндустријски начин увијају у папир за савијање цигарета.

За потребе обрачуна акцизе, свитак дувана из става 1. овог члана сматра се:

1) једном цигаретом, ако његова дужина, без филтера или муштикле, није већа од 8 цм;

2) двема цигаретама, ако је његова дужина, без филтера или муштикле, већа од 8 цм, али није већа од 11 цм;

3) трима цигаретама, ако је његова дужина, без филтера или муштикле, већа од 11 цм, али није већа од 14 цм.

За сваки наредни започети распон од три центиметра дужине свитка дувана, без филтера или муштикле, број цигарета из става 2. овог члана увећава се за један.

Цигаретама се сматрају и производи који се у целини или делимично састоје од материја које нису дуван, ако испуњавају услове из става 1. овог члана, осим производа који не садрже дуван и који се користе искључиво у медицинске сврхе.

Цигаре и цигарилоси

Члан 60.

Цигарама и цигарилосима, у смислу овог закона, сматрају се свици дувана који се, с обзиром на своја својства и уобичајена очекивања потрошача, могу пушити у датом стању, ако су:

1) са спољним омотачем од природног дувана; или

2) пуњени мешавином резаног дувана, са спољним омотачем уобичајене боје цигаре од реконституисаног дувана, који у потпуности покрива производ, укључујући, када је то применљиво, филтер, али не и муштиклу код цигара са муштиклом, под условом да јединична маса производа, без филтера или муштикле, није мања од 2,3 грама и није већа од 10 грама, и да је обим производа на најмање једној трећини његове дужине најмање 34 мм.

Цигарама и цигарилосима сматрају се и производи који делимично садрже материје које нису дуван, ако испуњавају услове из става 1. овог члана.

Дуван за пушење

Члан 61.

Дуваном за пушење, у смислу овог закона, сматра се:

1) дуван који је резан или на други начин уситњен, скидан или пресован у блокове и који се може пушити без даље индустријске обраде;

2) дувански отпаци који су намењени за продају у трговини на мало, који се могу пушити и који се не сврставају у цигарете, цигаре или цигарилосе у смислу овог закона.

Дуванским отпацима из става 1. тачка 2) овог члана сматрају се остаци листова дувана и нуспроизводи настали прерадом дувана или производњом, обрадом или прерадом дуванских прерађевина.

Ситно резаним дуваном за савијање цигарета, у смислу овог закона, сматра се дуван за пушење код којег, с обзиром на укупну масу дуванских честица, више од 25% дуванских честица има ширину реза мању од 1,5 милиметара.

Ситно резаним дуваном за савијање цигарета може се сматрати и дуван за пушење код којег више од 25% дуванских честица има ширину реза од 1,5 милиметара или већу, ако је продат или намењен за продају за савијање цигарета.

Осталим дуваном за пушење сматра се дуван за пушење који није ситно резани дуван за савијање цигарета у смислу ст. 3. и 4. овог члана.

Дуваном за пушење сматрају се и производи који се у целини или делимично састоје од материја које нису дуван, ако испуњавају услове из става 1. овог члана, осим производа који не садрже дуван и који се користе искључиво у медицинске сврхе.

Специфична акциза на цигарете

Члан 62.

На цигарете из увоза и на цигарете произведене у земљи плаћа се специфична акциза по паковању од 20 комада, и то:

- 1) у периоду од 1. јула до 31. децембра 2026. године – 108,40 дин/пак;
- 2) у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2027. године – 109,90 дин/пак;
- 3) у периоду од 1. јула до 31. децембра 2027. године – 111,40 дин/пак;
- 4) у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2028. године – 112,90 дин/пак;
- 5) у периоду од 1. јула до 31. децембра 2028. године – 114,40 дин/пак;
- 6) у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2029. године – 115,90 дин/пак;
- 7) у периоду од 1. јула до 31. децембра 2029. године – 117,40 дин/пак;
- 8) у периоду од 1. јануара до 30. јуна 2030. године – 118,90 дин/пак;
- 9) од 1. јула 2030. године – 120,40 дин/пак.

На цигарете у паковању различитом од паковања од 20 комада акциза се плаћа сразмерно паковању.

За потребе примене овог члана, број цигарета утврђује се у складу са чланом 59 овог закона.

Пропорционална акциза на цигарете

Члан 63.

На цигарете из члана 62. овог закона, поред специфичне акцизе, плаћа се и пропорционална акциза по стопи од 33% од малопродајне цене цигарета.

Малопродајну цену цигарета одређује произвођач, односно увозник, у складу са овим законом.

Пропорционална акциза из става 1. овог члана обрачунава се на малопродајну цену цигарета која укључује акцизу, порез на додату вредност и друге јавне дажбине које улазе у малопродајну цену.

Просечна пондерисана малопродајна цена, однос специфичне акцизе и минимална акциза на цигарете

Члан 64.

Просечна пондерисана малопродајна цена цигарета израчунава се на основу укупне вредности свих цигарета пуштених у промет у Републици Србији по малопродајним ценама, укључујући све порезе, и укупне количине тих цигарета пуштених у промет у претходној календарској години.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове финансија, утврђује просечну пондерисану малопродајну цену цигарета најкасније до 1. марта текуће године, на основу података за претходну календарску годину.

Укупна акциза на цигарете, коју чине специфична акциза из члана 62. овог закона и пропорционална акциза из члана 63. овог закона, не може бити нижа од:

- 1) 60% просечне пондерисане малопродајне цене цигарета; и
- 2) динарске противвредности од 90 евра на 1.000 цигарета, утврђене у складу са чланом 25. овог закона.

Изузетно од става 3. тачка 1) овог члана, услов од 60% просечне пондерисане малопродајне цене не примењује се ако укупна акциза на цигарете износи најмање динарску противвредност од 115 евра на 1.000 цигарета, утврђену у складу са чланом 25. овог закона.

Ако је збир специфичне и пропорционалне акцизе на цигарете нижи од минималног износа из ст. 3. и 4. овог члана, плаћа се минимална акциза на цигарете.

Минималну акцизу на цигарете утврђује Влада, на предлог министарства надлежног за послове финансија, најмање једном годишње, а по потреби и чешће ради очувања усклађености са минималним нивоима опорезивања прописаним правом Европске уније.

Специфична акциза на цигарете мора бити утврђена тако да, у односу на укупно пореско оптерећење цигарета из просечне пондерисане малопродајне цене, не буде нижа од 7,5% нити виша од 76,5%.

Укупно пореско оптерећење из става 7. овог члана чини збир специфичне акцизе, пропорционалне акцизе и пореза на додату вредност обрачунатог на просечну пондерисану малопродајну цену цигарета.

Ако се приликом годишњег утврђивања просечне пондерисане малопродајне цене цигарета утврди да специфична акциза из члана 62. овог закона није у границама из става 7. овог члана, Влада предлаже усклађивање износа специфичне акцизе у складу са законом којим се мења овај закон.

Одредбе овог члана примењују се без утицаја на износе специфичне акцизе прописане чланом 62. овог закона, осим ако би њихова примена довела до опорезивања нижег од минималног нивоа прописаног правом Европске уније.

Цигаре и цигарилоси

Члан 65.

На цигаре и цигарилосе плаћа се акциза у износу од 30,48 динара по комаду.

Ако би примена става 1. овог члана довела до опорезивања нижег од минимума прописаног правом Европске уније, примениће се виши динарски износ утврђен у складу са чланом 25. овог закона.

Минимални ниво акцизе на цигаре и цигарилосе не може бити нижи од:

- 1) 5% малопродајне цене цигара и цигарилоса, укључујући све порезе; или
- 2) динарске противвредности од 12 евра на 1.000 комада, односно по килограму, утврђене у складу са чланом 25. овог закона.

На цигаре и цигарилосе у паковању различитом од 1.000 комада акциза се обрачунава сразмерно броју комада.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове финансија, утврђује минималну акцизу на цигаре и цигарилосе најмање једном годишње, а по потреби и чешће ради очувања усклађености са минималним нивоима опорезивања прописаним правом Европске уније.

Ситно резани дуван за савијање цигарета и остали дуван за пушење

Члан 66.

На ситно резани дуван за савијање цигарета плаћа се акциза по стопи од 50% од малопродајне цене по килограму.

Ако је акциза обрачуната у складу са ставом 1. овог члана нижа од минималне акцизе на ситно резани дуван за савијање цигарета, плаћа се минимална акциза.

Минимална акциза на ситно резани дуван за савијање цигарета не може бити нижа од:

- 1) 50% просечне пондерисане малопродајне цене ситно резаног дувана за савијање цигарета; или
- 2) динарске противвредности од 60 евра по килограму, утврђене у складу са чланом 25. овог закона.

Просечна пондерисана малопродајна цена ситно резаног дувана за савијање цигарета израчунава се на основу укупне вредности свих количина ситно резаног дувана за савијање цигарета пуштених у промет у Републици Србији по малопродајним ценама,

укључујући све порезе, и укупне количине тог дувана пуштене у промет у претходној календарској години.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове финансија, утврђује просечну пондерисану малопродајну цену и минималну акцизу на ситно резани дуван за савијање цигарета најкасније до 1. марта текуће године, на основу података за претходну календарску годину.

На остали дуван за пушење плаћа се акциза по стопи од 43% од малопродајне цене по килограму.

Ако је акциза обрачуната у складу са ставом б. овог члана нижа од минималне акцизе на остали дуван за пушење, плаћа се минимална акциза.

Минимална акциза на остали дуван за пушење не може бити нижа од:

- 1) 20% малопродајне цене осталог дувана за пушење, укључујући све порезе; или
- 2) динарске противвредности од 22 евра по килограму, утврђене у складу са чланом 25. овог закона.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове финансија, утврђује минималну акцизу из ст. 3. и 8. овог члана најмање једном годишње, а по потреби и чешће ради очувања усклађености са минималним нивоима опорезивања прописаним правом Европске уније.

Малопродајне цене, пријава и објављивање

Члан 67.

Малопродајне цене цигарета, цигара, цигарилоса, ситно резаног дувана за савијање цигарета и осталог дувана за пушење одређују произвођачи, односно увозници тих производа.

Малопродајне цене пријављују се Министарству финансија пре подношења захтева за издавање контролних акцизних маркица, односно пре стављања производа у промет, и објављују се на начин који пропише Влада.

Продаја дуванских прерађевина по малопродајним ценама које се разликују од пријављених и објављених цена није дозвољена.

Ако малопродајна цена није пријављена или објављена у складу са овим чланом, пропорционална акциза обрачунава се на основу највише пријављене и објављене малопродајне цене производа исте категорије, односно на други начин који пропише Влада ради спречавања избегавања плаћања акцизе.

Ослобођења, повраћај и усклађеност са правилима ЕУ о праћењу кретања

Члан 68.

Дуванске прерађевине намењене за тестирање контроле квалитета, научна испитивања, уништеће под службеним надзором, поновно прерађивање или извоз могу се ослободити акцизе или се плаћена акциза може вратити, под условима прописаним овим законом и прописом донетим на основу овог закона.

На обележавање и праћење кретања дуванских прерађевина примењују се, поред овог закона, и прописи Европске уније о јединственом идентификатору и сигурносном обележју.

Контролна акцизна маркица и други национални фискални елементи не смеју да заклањају, оштећују или онемогућавају читљивост јединственог идентификатора или сигурносног обележја прописаних правом Европске уније.

VI. ПОСЕБНЕ НАЦИОНАЛНЕ АКЦИЗЕ НА ОДРЕЂЕНЕ ПРОИЗВОДЕ

Општи режим посебних националних акциза

Члан 69.

Одредбе овог поглавља уређују посебне националне акцизе на производе на које се плаћа посебна национална акциза и који нису хармонизовани на нивоу Европске уније.

Посебне националне акцизе из овог поглавља не сматрају се хармонизованим акцизама и не могу се тумачити на начин којим се проширује опсег хармонизованих акциза из овог закона.

Посебне националне акцизе из овог поглавља примењују се само у мери у којој су у складу са прописима Европске уније.

Статуси и институти из поглавља II. до V: овог закона који су по својој природи везани за хармонизоване акцизе, а нарочито регистровани и овлашћени статуси, место директне испоруке и ЕМЦС, не примењују се на производе из овог поглавља, док се општи институти попут акцизне дозволе, акцизног складишта и режима одлагања плаћања акцизе примењују само када је то овим законом изричито прописано или када је то неопходно ради техничке интероперабилности домаћих система и права Европске уније.

Ако овим законом за поједини производ није другачије прописано, стављањем у промет акцизних производа на које се плаћа посебна национална акциза нарочито се сматра:

1) производња, прерада, обрада, паковање или друга радња којом производ добија облик у којем се први пут ставља у промет на територији Републике Србије;

2) увоз производа, односно стављање производа у слободан промет на територији Републике Србије;

3) пријем производа из иностранства, укључујући и пријем из друге државе чланице Европске уније, када се по овом закону акциза плаћа у Републици Србији;

4) излазак производа из простора или режима за које је по овом закону прописана посебна национална акцизна дозвола или други облик унутрашње пореске контроле;

5) држање, складиштење, превоз, продаја, куповина или друго располагање производом за који лице не може да докаже да је посебна национална акциза обрачуната, плаћена или да производ законито ужива ослобођење, отпис, отпуст, рефакцију или повраћај;

б) употреба производа супротно одобреној намени када је остварено ослобођење, рефакција, повраћај или други повлашћени третман.

Материјални обвезник посебне националне акцизе је, у зависности од случаја из става 5. овог члана, произвођач, прерађивач, увозник, прималац робе из иностранства, лице које производ прво ставља у промет на територији Републике Србије, односно лице које незаконито држи, превози, продаје, купује или на други начин располаже производом.

Ако је за одређени производ, радњу или кретање прописана гаранција, гарантни дужник одговара за наплату посебне националне акцизе до висине обавезе обезбеђене гаранцијом.

Када више лица учествује у незаконитом поступању са производима из овог поглавља или располаже тим производима знајући или морајући знати да посебна национална акциза није обрачуната или плаћена у складу са законом, та лица одговарају солидарно.

Када се производ на који је посебна национална акциза већ обрачуната и плаћена користи као репродукциони материјал у производњи, преради или доради другог производа на који се плаћа посебна национална акциза, обвезник има право на сразмерно умањење обрачунате посебне националне акцизе, укључујући и случај када се тако

произведени коначни производ по овом закону ослобађа од посебне националне акцизе, ако по истом основу није већ остварио право на рефакцију, повраћај, отпис или друго пореско растеређење.

Репродукционим материјалом, у смислу става 9. овог члана, сматра се производ који у процесу даље производње или прераде улази у супстанцу другог производа или представља његов саставни део, у складу са овим законом.

На обрачун, пријаву, плаћање, евиденције, надзор, одузимање, повраћај, рефакцију, отпис и казнене одредбе за посебне националне акцизе сходно се примењују опште одредбе овог закона, ако посебним одредбама овог поглавља није другачије прописано.

Режим одлагања плаћања посебне националне акцизе

Члан 70.

Обрачунавање и плаћање посебне националне акцизе одлаже се када се производи на које се плаћа посебна национална акциза отпремају:

- 1) из производног погона произвођача у његово акцизно складиште;
- 2) из акцизног складишта произвођача у његово друго акцизно складиште.

Режим из става 1. овог члана може се користити само на територији Републике Србије и само за производе за које је то овим законом допуштено.

Овлашћени држалац акцизног складишта за производе из става 1. овог члана може бити произвођач производа на које се плаћа посебна национална акциза који је добио акцизну дозволу, односно посебну националну акцизну дозволу када је овим законом тако прописано.

На издавање, измену, обнову, суспензију и одузимање дозволе, начин и контролу отпремања и допремања производа, као и на вођење евиденција у акцизном складишту, сходно се примењују опште одредбе овог закона о акцизној дозволи, акцизном складишту, режиму одлагања плаћања акцизе, евиденцијама и надзору, ако овим поглављем није другачије прописано.

На режим из става 1. овог члана не примењују се регистровани и овлашћени статуси, место директне испоруке, рачунарски систем (ЕМЦС), електронски административни документ (е-АД) и електронски поједностављени административни документ (е-САД).

Ближе услове, начин коришћења режима одлагања плаћања посебне националне акцизе, поступак контроле отпремања и допремања производа и садржину евиденција прописује министар финансија.

Ослобођења од посебне националне акцизе

Члан 71.

Посебна национална акциза не плаћа се на акцизне производе на које се плаћа посебна национална акциза:

- 1) које произвођач извози, односно које произвођач ради извоза отпрема у царинско складиште отворено у складу са царинским прописима;
- 2) које произвођач, увозник или други обвезник посебне националне акцизе продаје за:
 - (1) службене потребе дипломатских и конзуларних представништава;
 - (2) службене потребе међународних организација, ако је то предвиђено међународним уговором;
 - (3) личне потребе страног особља дипломатских и конзуларних представништава, укључујући и чланове њихових породица;

(4) личне потребе страног особља међународних организација, укључујући и чланове њихових породица, ако је то предвиђено међународним уговором;

3) које произвођач отпрема, односно увозник смешта, у царинско складиште отворено у складу са царинским прописима, ради продаје у авионима и бродовима, односно ради снабдевања авиона и бродова који саобраћају на линијама ка трећим државама или трећим територијама, као и на производе који се отпремају у слободне царинске продавнице отворене на ваздухопловним пристаништима отвореним за међународни саобраћај на којима је организована пасошка и царинска контрола, ради продаје путницима који путују у трећу државу или трећу територију, у складу са царинским прописима;

4) које је произвођач, по одобрењу или на основу налога надлежног органа, уништио под службеним надзором, а која су, када је то овим законом прописано, била обележена контролном акцизном маркицом или другим прописаним обележјем.

5) које физичко лице које путује из треће државе или треће територије унесе у личном пртљагу на територију Републике Србије, ако су ти производи некомерцијалног карактера, намењени личној употреби тог лица, чланова његовог домаћинства или за поклон, и ако се уносе у оквиру вредносних и количинских ограничења прописаних у складу са овим законом и царинским прописима.

б) који су садржани у малој пошиљци некомерцијалног карактера коју физичко лице из треће државе или треће територије бесплатно шаље физичком лицу у Републици Србији, у оквиру прописаних вредносних и количинских ограничења.

За потребе овог члана, извозом се сматра изношење производа са територије Уније у трећу државу или трећу територију, у складу са царинским прописима Европске уније. Отпремање производа на које се плаћа посебна национална акциза из Републике Србије у другу државу чланицу Европске уније не сматра се извозом, али се може остварити ослобођење, повраћај или рефакција плаћене посебне националне акцизе ако је доказано да производ није намењен потрошњи у Републици Србији, под условима прописаним овим законом и подзаконским актом, без увођења формалности повезаних са преласком границе између држава чланица Европске уније.

Ослобођење из става 1. тач. 1) и 3) овог члана остварује се на основу царинских исправа којима се доказује да су производи напустили територију Републике Србије, односно да су отпремљени под царинским надзором у складу са царинским прописима.

Ослобођење из става 1. тачка 2. подтач. (1) и (3) овог члана остварује се под условом реципроцитета, на основу потврде министарства надлежног за спољне послове.

На ослобођење из става 1. тачка 5) овог члана сходно се примењују правила из члана 21 овог закона о некомерцијалном карактеру добара, личном пртљагу, вредносним и количинским ограничењима и ограничењима за путнике млађе од 17 година.

Влада прописује вредносне лимите, количинска ограничења, врсту производа на које се ослобођење односи, начин доказивања некомерцијалног карактера и ближе услове за остваривање ослобођења из става 1. тачка 5) овог члана.

На ослобођење из става 1. тачка 6) овог члана сходно се примењују правила из члана 22 овог закона.

Кафа **Члан 72.**

Кафом, у смислу овог закона, сматра се:

- 1) непржена кафа из тарифних ознака номенклатуре ЦТ: 0901 11 00 00 и 0901 12 00 00;
- 2) пржена кафа из тарифних ознака номенклатуре ЦТ: 0901 21 00 00 и 0901 22 00 00;
- 3) љуспице и опне од кафе из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 0901 90 10 00;

4) екстракти, есенције и концентрати од кафе из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2101 11 00 00;

5) замене кафе које садрже кафу из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 0901 90 90 00;

6) мешавине екстраката, есенција и концентрата од кафе са прженом цикоријом и осталим прженим заменама кафе или екстрактима, есенцијама и концентратима тих производа из тарифних ознака номенклатуре ЦТ: 2101 11 00 00, 2101 30 11 00, 2101 30 19 00, 2101 30 91 00 и 2101 30 99 00;

7) препарати на бази екстраката, есенција и концентрата од кафе или на бази кафе из тарифних ознака номенклатуре ЦТ: 2101 12 92 00 и 2101 12 98 00, као и препарати који садрже кафу, екстракте, есенције и концентрате од кафе из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 1806 90 70 00;

8) напаци и безалкохолна пића која садрже кафу, екстракте, есенције и концентрате од кафе из тарифног броја ЦТ 2202.

Чоколада и производи слични чоколади, крем производи, бомбонски производи, пекарски производи, прашкови за пудинге и креме са додатком кафе не сматрају се кафом у смислу става 1. овог члана.

Акциза на кафу плаћа се на један килограм нето масе, и то:

1) непржена кафа – 115,75 дин/кг;

2) пржена кафа – 144,68 дин/кг;

3) љуспице и опне од кафе – 159,14 дин/кг;

4) екстракти, есенције и концентрати од кафе – 217,04 дин/кг.

На производе из става 1. тач. 5) до 8) овог члана акциза се плаћа у износу од 434,08 дин/кг за један килограм нето масе кафе садржане у готовом производу.

Под производњом кафе, у смислу овог закона, сматрају се прерада, пржење, паковање и друге са њима повезане радње које се врше у сврху производње кафе.

При обрачуна посебне националне акцизе на кафу обвезник има право на сразмерно умањење обрачунате акцизе, односно на признавање претходно исказане или плаћене акцизе на кафу коју је набавио у земљи или увезао, а која се користи у фази производње, прераде или паковања производа из овог члана, под условима прописаним овим законом и прописом донетим на основу овог закона.

Несагоревајући дуван

Члан 73.

Несагоревајући дуван је посебан дувански производ из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2404 11 00 10 и 2404 11 00 90, односно друге одговарајуће тарифне ознаке номенклатуре ЦТ у складу са прописима којима се уређује Царинска тарифа Републике Србије, који садржи дуван или реконституисани дуван и који је сачињен тако да се приликом употребе загрева, али не сагорева.

На несагоревајући дуван плаћа се посебна национална акциза по килограму дуванске смесе, и то:

1) у периоду од 1. јула до 31. децембра 2026. године – 110% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета утврђене за категорију просечне пондерисане малопродајне цене цигарета;

2) у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2027. године – 120% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета утврђене за категорију просечне пондерисане малопродајне цене цигарета;

3) у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2028. године – 130% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета утврђене за категорију просечне пондерисане малопродајне цене цигарета;

4) у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2029. године – 140% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета утврђене за категорију просечне пондерисане малопродајне цене цигарета;

5) од 1. јануара 2030. године – 150% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета утврђене за категорију просечне пондерисане малопродајне цене цигарета.

Течности за пуњење електронских цигарета

Члан 74.

Течностима за пуњење електронских цигарета, у смислу овог закона, сматрају се производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2404 12 00 10, 2404 12 00 90 и 2404 19 90 00, односно друге одговарајуће тарифне ознаке номенклатуре ЦТ у складу са прописима којима се уређује Царинска тарифа Републике Србије, који при коришћењу електронске цигарете или сличног личног електричног уређаја за испаравање на предвиђени начин стварају пару за удисање.

Течностима за пуњење електронских цигарета сматрају се и производи из става 1. овог члана садржани у електронској цигарети или сличном лично електричном уређају за испаравање из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 8543 40 00 00, као и у деловима таквог уређаја из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 8543 90 00 00, када се ти производи у складу са прописима о царинском разврставању посебно разврставају као делови.

Акциза на течности за пуњење електронских цигарета из ст. 1. и 2. овог члана плаћа се по милилитру, и то:

- 1) у периоду до 31. децембра 2026. године у износу од 13,12 дин./ml;
- 2) у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2027. године у износу од 14,12 дин./ml;
- 3) у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2028. године у износу од 15,12 дин./ml;
- 4) у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2029. године у износу од 16,12 дин./ml;
- 5) од 1. јануара 2030. године у износу од 17,12 дин./ml.

Никотинске врећице

Члан 75.

Никотинским врећицама, у смислу овог закона, сматрају се производи из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ 2404 91 90 00, за једнократну употребу, који садрже никотин или једињења никотина и друге састојке, упаковани у врећице или порозне врећице, намењени искључиво оралној употреби и који се стављају у промет у складу са нормативима прописаним за тржиште Републике Србије.

Акциза на никотинске врећице плаћа се на један килограм нето масе садржане у никотинским врећицама, у износу од 5.186,57 дин/кг.

Никотинским врећицама у смислу овог члана не сматрају се производи који се, у складу са посебним прописима, стављају у промет као лекови или медицинска средства намењена одвикавању од пушења или престанку коришћења никотина.

Биљни производи за пушење, односно загревање и производи за водену лулу

Члан 76.

Биљни производи за пушење, односно загревање, у смислу овог закона, јесу производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2402 90 00 00, 2403 99 90 00, 2404 19 10 00 и 2404 19 90 00, односно друге одговарајуће тарифне ознаке номенклатуре ЦТ у складу са прописима којима се уређује Царинска тарифа Републике Србије, који су на

бази биља, траве, воћа или других биљних материја и који се употребљавају сагоревањем, односно загревањем без сагоревања, под условом да нису обухваћени као несагоревајући дуван, течности за пуњење електронских цигарета или никотинске врећице у смислу овог закона.

Производи за водену лулу, односно ароме за наргилу, у смислу овог закона, јесу производи из тарифних ознака номенклатуре ЦТ 2403 11 00 00, 2403 19 10 00, 2403 19 90 00, 2403 99 90 00 и 2404 19 90 00, односно друге одговарајуће тарифне ознаке номенклатуре ЦТ у складу са прописима којима се уређује Царинска тарифа Републике Србије, намењени за конзумирање путем водене луле, у мери у којој нису обухваћени другим акцизним категоријама из овог закона.

Ако производ испуњава услове за разврставање као несагоревајући дуван из члана 73. овог закона, не сматра се производом из овог члана.

Акциза на производе из ст. 1. и 2. овог члана плаћа се по килограму смесе, и то:

- 1) у периоду до 31. децембра 2026. године – 110% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета;
- 2) у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2027. године – 120% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета;
- 3) у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2028. године – 130% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета;
- 4) у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2029. године – 140% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета;
- 5) од 1. јануара 2030. године – 150% минималне акцизе на 1.000 комада цигарета, утврђене за категорију просечне пондерисане малопродајне цене цигарета.

Разврставање сродних производа у оквиру таксативно прописаних категорија Члан 77.

Производ који се ставља у промет под другачијим трговачким називом, у другачијем паковању или уз другачију тржишну презентацију разврстава се у категорију производа из чл. 72. до 76. овог закона ако, према својим објективним својствима, саставу, претежној намени и уобичајеном начину употребе, одговара законској дефиницији те категорије.

Разврставање из става 1. овог члана врши се нарочито на основу законских дефиниција, лабораторијских налаза, када су потребни, техничке документације, декларације производа, начина употребе, тржишне презентације и других објективних чињеница од значаја за правилно разврставање.

Министарство надлежно за послове финансија доноси решење о разврставању производа из става 1. овог члана, на захтев заинтересованог лица или по службеној дужности, уз претходно прибављено стручно мишљење надлежног органа за јавно здравље, тржишни надзор, стандардизацију или другог надлежног органа, када је то потребно према природи производа.

Решењем из става 3. овог члана не може се проширити предмет опорезивања изван категорија таксативно прописаних овим законом, обухватити производ који подлеже хармонизованој акцизи у складу са прописима Европске уније, нити утврдити нова пореска основица или нова стопа акцизе.

Посебна национална одобрења, места испоруке, гаранције и електронске исправе Члан 78.

За производе на које се плаћа посебна национална акциза могу се, ради унутрашње пореске контроле на територији Републике Србије и само за категорије производа код којих постоји повећан фискални ризик, прописати посебне националне

акцизне дозволе, као посебна врста акцизне дозволе, за производњу, прераду, складиштење, пријем, отпрему или друго поступање са тим производима.

Основни елементи посебних националних акцизних дозвола морају бити уређени законом, а нарочито: врсте дозвола, круг лица која су дужна да их прибаве, битни услови за издавање, правно дејство издавања, измене, суспензије и одузимања дозволе, основне обавезе имаоца дозволе, могућност одређивања места испоруке и обавеза гаранције када је она прописана.

Посебна национална акцизна дозвола може се издати лицу које је регистровано за одговарајућу делатност, располаже одобреним простором или опремом, води уредне евиденције, омогућава електронску размену података када је прописана, нема теже или поновљене повреде пореских, царинских или акцизних прописа које доводе у сумњу поузданост подносиоца захтева и има измирене доспеле јавне приходе или уредно одобрено одложено плаћање.

Када је то прописано за одређену врсту производа, дозволом се може одредити место испоруке, као одобрено место пријема или отпреме на територији Републике Србије на коме се роба прима или отпрема под мерама унутрашње пореске контроле; место испоруке из овог става није место директне испоруке из члана 4. тачка 27) овог закона. Дозволом се може одредити и одобрени простор за пријем или отпрему, обим робе, рок важења дозволе, висина или врста гаранције, обавезна национална електронска исправа, подаци који се достављају систему еАкцизе и друге мере потребне за ефикасан унутрашњи надзор.

За кретање производа из овог поглавља у унутрашњем промету на територији Републике Србије може се прописати национална електронска исправа или други облик дигиталног надзора, уз обавезно законско одређивање њеног основног садржаја, круга обвезника, правног дејства и везе са обавезом обрачуна и плаћања посебне националне акцизе. Национална електронска исправа, у смислу овог закона, јесте електронски документ сачињен преко система еАкцизе или другог прописаног националног информационог система ради праћења кретања производа на које се плаћа посебна национална акциза у унутрашњем промету на територији Републике Србије.

Министар финансија ближе прописује образац захтева, садржину евиденција, обавезне податке националне електронске исправе, техничке стандарде електронских исправа, начин одређивања и ослобађања гаранције, критеријуме за нискоризичне оператере, поступак одређивања места испоруке и друга техничка питања потребна за спровођење овог члана.

Подзаконски акт из става 6. овог члана не може уводити нове производе који подлежу посебној националној акцизи, нове пореске стопе, нову пореску основицу нити нова лица као материјалне обвезнике, осим у мери у којој је овим законом изричито дато овлашћење за ближу техничку разраду.

VII. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ, ДИГИТАЛНО ПРАЋЕЊЕ И ЕЛЕКТРОНСКИ СИСТЕМИ

Контролна акцизна маркица

Члан 79.

Производи за које је овим законом прописана обавеза обележавања контролном акцизном маркицом Републике Србије морају бити обележени контролном акцизном маркицом пре стављања у промет на територији Републике Србије.

Обвезник акцизе дужан је да, пре стављања у промет на територији Републике Србије, сваки појединачни производ посебно обележи контролном акцизном маркицом, и то: цигарете, несагоревајући дуван, алкохолна пића и кафу намењену за крајњу потрошњу, осим пива, нискоалкохолних пића која садрже мање од 5% вол алкохола и

цигарета које се користе за тестирање квалитета производа, као и друге акцизне производе за које је овим законом изричито прописана обавеза обележавања.

Контролна акцизна маркица служи ради доказивања да је за производ настала обавеза обрачунавања акцизе у Републици Србији, односно да је производ намењен стављању у промет на територији Републике Србије, у складу са овим законом.

За хармонизована акцизна добра и производе на које се плаћа посебна национална акцизна контролна акцизна маркица захтева се само у случајевима изричито прописаним овим законом.

Обвезник акцизе који преузима контролне акцизне маркице дужан је да, пре њиховог преузимања, положи прописану гаранцију када је то прописано овим законом или прописом донетим на основу овог закона, и да нема доспеле а неизмирене обавезе по основу акцизе, односно да је њихово плаћање уредно обезбеђено.

Контролне акцизне маркице не издају се обвезнику који не испуњава услове из става 5. овог члана, осим ако надлежни орган, из оправданих разлога, посебним решењем не одобри издавање маркица уз потпуно обезбеђење наплате акцизе.

Обвезник акцизе дужан је да води тачну, потпуну и ажурну евиденцију о преузетим, утрошеним, поништеним, враћеним, уништеним и оштећеним контролним акцизним маркицама и да доставља извештаје о њиховом утрошку у роковима и на начин прописан прописом донетим на основу овог закона.

Неовлашћена израда, наручивање, преузимање, држање, пренос, стављање у промет, коришћење, оштећивање, уништавање или друго неовлашћено поступање са контролним акцизним маркицама Републике Србије, односно са пореским или националним идентификационим маркицама других држава, противправно је у складу са овим законом и прописима којима се уређује порески и царински надзор.

Ако је за контролне акцизне маркице Републике Србије плаћен или обезбеђен одређени износ, осим накнаде за њихово издавање, а акциза за робу на коју су маркице стављене постане обрачуната и наплаћена у другој држави чланици Европске уније, тај износ се враћа, отписује или се гаранција ослобађа, под условом да обвезник достави доказ, прихватљив надлежном органу, да су маркице уклоњене, уништене или на други начин трајно стављене ван употребе.

Изглед, садржину, врсту, начин израде, наручивања, одобравања, издавања, преузимања, евидентирања, лепљења, поништавања, враћања и уништавања контролних акцизних маркица, начин обележавања појединих производа, као и начин доказивања уклањања, уништења или стављања маркица ван употребе из става 9. овог члана, прописује министар финансија.

Обележавање производа при увозу, уносу и отпреми

Члан 80.

Хармонизована акцизна добра за која је овим законом прописана обавеза обележавања контролном акцизном маркицом Републике Србије, а која се ставља у промет на територији Републике Србије, морају бити обележена контролном акцизном маркицом Републике Србије:

1) у тренутку када се у Републици Србији спроводи царински поступак стављања робе у слободан промет;

2) пре уноса на територију Републике Србије, ако су стављена у слободан промет у другој држави чланици Европске уније, а у режиму одлагања плаћања акцизе отпремају се у Републику Србију ради стављања у промет;

3) пре уноса на територију Републике Србије, ако су унесена из друге државе чланице Европске уније и стављају се у промет на територији Републике Србије.

Хармонизована акцизна добра произведена у Републици Србији, када се у режиму одлагања плаћања акцизе отпремају у другу државу чланицу Европске уније, до места на којем напуштају територију Уније, односно када се отпремају уз ослобођење од плаћања акцизе у складу са овим законом, обележавају се контролном акцизном маркицом Републике Србије са ознаком „ЕУ“, односно „за извоз“, ако је за та добра прописана обавеза обележавања.

Изузетно од става 2. овог члана, хармонизована акцизна добра могу бити обележена ознаком коју захтева држава увозница или друга држава чланица Европске уније, односно могу бити без ознаке, ако лице које их отпрема у режиму одлагања плаћања акцизе то документује у складу са прописима државе одредишта.

Контролне акцизне маркице или друге националне идентификационе ознаке за хармонизована акцизна добра која улазе на територију Србије доступне су овлашћеним држаоцима акцизних складишта из других држава чланица, акцизним заступницима за продају на даљину када је реч о продаји на даљину, односно другим овлашћеним лицима када је то прописано овим законом.

Хармонизована акцизна добра која се уносе у Републику Србију по основу продаје на даљину, а за која је прописана обавеза обележавања контролном акцизном маркицом Републике Србије или другим националним обележјем, морају бити обележена пре испоруке примаоцу у Републици Србији, у складу са овим законом.

Националне ознаке не смеју стварати препреке слободном кретању хармонизованих акцизних добара нити могу представљати самосталан доказ законитости кретања када се по праву Европске уније захтева е-АД или е-САД.

Јединствени идентификатор, сигурносно обележје и национални дигитални слој

Члан 81.

За дуванске прерађевине и друге производе за које то захтевају прописи Европске уније, поред контролне акцизне маркице могу бити прописани јединствени идентификатор и сигурносно обележје.

За производе за које Влада пропише обавезу посебног дигиталног праћења, обвезник акцизе дужан је да обезбеди продукциони код на појединачном паковању и збирни код на збирном паковању.

Контролна акцизна маркица, декларација, малопродајна цена, продукциони код, збирни код или било који други национални елемент не смеју делимично или у целости заклањати, прекидати или онемогућавати читљивост јединственог идентификатора или сигурносног обележја прописаних правом Европске уније.

Ако се контролна акцизна маркица користи као део сигурносног обележја или као његов носилац, мора у потпуности испуњавати захтеве права Европске уније.

Продукциони и збирни кодови представљају помоћни национални дигитални слој за пореску контролу и логистичко праћење и не могу бити у супротности са обавезним правилима Европске уније о праћењу кретања и сигурносним обележјима.

За дуванске производе за које се примењују јединствени идентификатори у смислу прописа Европске уније, продукциони и збирни кодови могу се задржати само као помоћни национални слој, без задирања у систем праћења кретања Европске уније.

Ближе услове и техничке стандарде из овог члана прописује министар финансија, у складу са прописима Европске уније.

Систем еАкцизе

Члан 82.

Систем еАкцизе је централизован информациони систем Републике Србије којим управља Министарство финансија.

Корисници система еАкцизе су, нарочито:

- 1) Министарство финансија;
- 2) Пореска управа;
- 3) Управа царина;
- 4) Управа за дуван;
- 5) Народна банка Србије – Завод за израду новчаница и кованог новца, када је то од значаја за штампање и издавање маркица;
- 6) обвезници акцизе и друга лица која учествују у промету производа из овог закона;
- 7) друга лица одређена прописом донетим на основу овог закона, у мери потребној за спровођење овог закона.

Систем еАкцизе обезбеђује нарочито електронско подношење захтева, издавање дозвола, вођење регистара, управљање подацима о маркицама, обраду пријава, евиденцију кретања производа и размену података између корисника система.

У систему еАкцизе воде се подаци о обвезницима, акцизним складиштима, издатим маркицама, јединственим идентификаторима, пријављеним и реализованим кретањима производа, резервним документима када се резервни поступак спроводи преко тог система, као и други подаци потребни за спровођење овог закона.

Регистре и евиденције из области акциза воде Министарство финансија, Пореска управа, Управа царина и Управа за дуван, свако у оквиру својих законских надлежности, а подаци из тих регистара и евиденција могу се преузимати и размењивати преко система еАкцизе, у складу са законом.

Систем еАкцизе представља националну информациону компоненту за спровођење овог закона и, у делу који се односи на хармонизована акцизна добра, мора обезбедити интероперабилност са рачунарским системом (ЕМЦС), системом за размену података о акцизама (СЕЕД) и другим централним услугама и информационим системима Европске уније у области акциза, укључујући ЦС/МИСЕ, од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Када су техничке функционалности обезбеђене, обавештења, резервни документи, други докази завршетка кретања и друга документација из члана 84 овог закона могу се подносити, обрађивати и чувати преко система еАкцизе, у складу са овим законом, прописима Европске уније и прописом донетим на основу овог закона.

Систем еАкцизе, контролне акцизне маркице, продукциони кодови, збирни кодови и друга национална обележја не замењују рачунарски систем Европске уније, е-АД, е-САД, резервни документ нити други документ прописан правом Европске уније за кретање хармонизованих акцизних добара између држава чланица Европске уније.

Рачунарски систем (ЕМЦС), електронски административни документ (е-АД), електронски поједностављени административни документ (е-САД) и однос према националном обележавању и националном електронском надзору

Члан 83.

Кретање хармонизованих акцизних добара у режиму одлагања плаћања акцизе врши се преко рачунарског система (ЕМЦС) и прати се електронским административним документом (е-АД).

Отпрема хармонизованих акцизних добара из става 1. овог члана може започети тек по потврђивању електронског административног документа у рачунарском систему, у складу са прописима Европске уније и овим законом.

Кретање хармонизованих акцизних добара стављених у промет у једној држави чланица Европске уније, а затим отпремљених у Републику Србију или из Републике Србије у другу државу чланицу Европске уније ради испоруке за комерцијалне сврхе,

врши се преко рачунарског система и прати електронски поједностављени административни документ (е-САД), када су за то испуњени услови прописани правом Европске уније и овим законом.

Пре потврђивања електронског административног документа, односно електронског поједностављеног административног документа, када је то прописано правом Европске уније, преко система за размену података о акцизама проверава се статус лица које учествује у кретању хармонизованих акцизних добара и обим његовог одобрења.

У случају недоступности рачунарског система примењује се резервни поступак из члана 84 овог закона.

Контролна акцизна маркица не замењује е-АД, е-САД нити други електронски документ прописан за кретање хармонизованих акцизних добара и не може представљати једини доказ о законитости њиховог кретања у режиму одлагања плаћања акцизе или након стављања у промет, када се та добра крећу између држава чланица Европске уније.

За производе на које се плаћа посебна национална акциза може се прописати национална електронска исправа, односно други национални дигитални надзор за кретање робе у унутрашњем промету на територији Републике Србије.

Национална електронска исправа или други национални дигитални надзор из става 7. овог члана не могу представљати формалност повезану са преласком границе између Републике Србије и друге државе чланице Европске уније, нити могу бити услов за унос, пријем, отпрему или излазак робе када је реч о кретању хармонизованих акцизних добара које је уређено прописима Европске уније.

Министарство финансија обезбеђује повезивање националне информационе компоненте са централним услугама и информационим системима Европске уније у области акциза, укључујући ЦС/МИСЕ, ради техничког надзора, управљања порукама, извештавања, подршке интероперабилности и других функција предвиђених прописима Европске уније, као и пуну техничку и функционалну спремност националног система за интероперабилност са рачунарским системом (ЕМЦС).

Резервни поступак у случају недоступности рачунарског система

Члан 84.

Ако рачунарски систем није доступан у тренутку када треба да започне кретање хармонизованих акцизних добара у режиму одлагања плаћања акцизе, пошиљалац може започети кретање ако је сачињен резервни документ који садржи исте податке као нацрт електронског административног документа (е-АД), ако је надлежни орган пре почетка кретања обавештен о намеравању отпреми и ако су испуњени други услови прописани овим законом и прописом донетим на основу овог закона.

Ако рачунарски систем није доступан у тренутку када треба да започне кретање хармонизованих акцизних добара након стављања у промет између држава чланица Европске уније, овлашћени пошиљалац, односно повремени овлашћени пошиљалац може започети кретање ако је сачињен резервни документ који садржи исте податке као нацрт електронског поједностављеног административног документа (е-САД), ако је надлежни орган пре почетка кретања обавештен о намеравању отпреми и ако су испуњени други услови прописани овим законом и прописом донетим на основу овог закона.

Резервни документ из ст. 1. и 2. овог члана мора пратити робу током целог кретања и бити доступан лицу које прати робу, превознику и надлежним органима на њихов захтев.

Пошиљалац је дужан да чува копију резервног документа из ст. 1. и 2. овог члана у својој евиденцији.

Ако је информациони систем пошиљаоца недоступан, пошиљалац је дужан да, уз обавештење из ст. 1. и 2. овог члана, достави надлежном органу и податке о разлозима недоступности свог информационог система, када је то применљиво.

Када рачунарски систем постане доступан, пошиљалац је дужан да без одлагања поднесе нацрт е-АД-а, односно нацрт е-САД-а у рачунарски систем, са подацима који одговарају подацима из резервног документа.

Када рачунарски систем потврди податке из става 6. овог члана, електронски административни документ, односно електронски поједностављени административни документ замењује резервни документ.

Ако се кретање започето у резервном поступку заврши пре него што рачунарски систем постане доступан, прималац је дужан да по успостављању система без одлагања поднесе извештај о пријему преко рачунарског система, односно да надлежном органу достави податке и доказе потребне за потврђивање завршетка кретања.

Када прималац не може да поднесе извештај о пријему зато што рачунарски систем није доступан, или зато што пошиљалац још није унео е-АД, односно е-САД у рачунарски систем, прималац је дужан да, осим у посебно оправданим случајевима, по истеку петог радног дана од дана пријема хармонизованих акцизних добара достави надлежном органу резервни документ који садржи исте податке као извештај о пријему и у којем се наводи да је кретање завршено.

Ако извештај о пријему или извештај о извозу није доступан из разлога који нису обухваћени резервним поступком, завршетак кретања може се доказивати другим доказом завршетка кретања који прихвати надлежни орган, нарочито потврдом надлежног органа државе чланице одредишта или државе извоза, резервним документом, комерцијалном, превозном или царинском документацијом, доказом о пријему или другим веродостојним доказом.

Када прихвати други доказ завршетка кретања из става 10. овог члана, надлежни орган потврђује завршетак кретања у рачунарском систему када је то технички могуће и када су испуњени услови прописани овим законом и прописима Европске уније.

Ако се током резервног поступка промени одредиште, пошиљалац може променити одредиште само на одредиште допуштено овим законом и прописима Европске уније, уз претходно обавештавање надлежног органа и одговарајућу измену резервног документа, односно накнадни унос података у рачунарски систем када систем постане доступан.

Ако се кретање у режиму одлагања плаћања акцизе врши ради извоза, пошиљалац, односно декларант дужан је да копију резервног документа или његову јединствену ознаку достави надлежном царинском органу извоза, односно другом надлежном органу када је то прописано царинским прописима и прописима Европске уније.

Подношење, чување и размена обавештења, резервних докумената и других доказа из овог члана може се вршити преко система еАкцизе када су за то обезбеђене техничке функционалности, у складу са овим законом и прописом донетим на основу овог закона.

Резервни поступак не ослобађа пошиљаоца, примаоца, превозника, гарантног дужника или друго лице које учествује у кретању од обавезе да испуни услове у погледу гаранције, евиденција, обележавања када је прописано, доказивања пријема и плаћања акцизе када обавеза настане.

Ако лице које учествује у кретању не поступи у складу са овим чланом, сматра се да је настала неправилност у кретању хармонизованих акцизних добара, осим ако

докаже да је пропуст био техничке природе и да није утицао на порески статус робе, наплату акцизе или могућност надзора.

Ближу садржину резервног документа, начин обавештавања надлежног органа, начин подношења података након поновне доступности рачунарског система, поступање код извоза, промене одредишта, потврђивања пријема, прихватања другог доказа завршетка кретања, коришћење система еАкцизе за потребе резервног поступка и друга питања од значаја за примену резервног поступка прописује министар финансија у складу са прописима Европске уније.

Електронски захтеви, дозволе и регистри

Члан 85.

Захтеви за издавање, измену, обнову и одузимање акцизних дозвола, као и други захтеви по овом закону, подносе се електронски преко система еАкцизе, ако овим законом или прописом донетим на основу овог закона није другачије прописано.

Министарство финансија управља системом еАкцизе и обезбеђује услове за његов рад и развој.

Пореска управа, у оквиру својих законских надлежности, води поступке, регистре и евиденције из области акциза, утврђује, контролише и наплаћује акцизу, ако овим законом није другачије прописано.

Управа царина, у оквиру својих законских надлежности, врши послове царинског надзора и контроле при увозу, извозу и другим царинским поступцима у вези са производима из овог закона.

Управа за дуван води регистре и евиденционе листе из своје надлежности утврђене посебним прописима, а подаци из тих регистара могу се преузимати у систем еАкцизе у складу са законом.

Обавеза скенирања и достављања података

Члан 86.

Обвезници акцизе и други учесници у промету дужни су да, за производе за које је прописана обавеза дигиталног праћења, скенирају прописане кодове и достављају податке систему еАкцизе на сваком прописаном месту пријема или отпреме.

Ближи услови, места, рокови и технички стандарди за слање података прописују се подзаконским актом.

VIII. ПОРЕСКА ОСНОВИЦА, ГОДИШЊЕ УСКЛАЂИВАЊЕ, ПРИЈАВЕ, ПЛАЋАЊЕ, ЕВИДЕНЦИЈЕ И ПОВРАЋАЈ

Пореска основица и јединица мере

Члан 87.

Ако овим законом није другачије прописано, основицу за обрачун акцизе чини јединица мере производа или вредност производа, у зависности од врсте акцизе.

Јединичне мере из става 1. овог члана су нарочито: литар, килограм, хектолитар, хектолитар чистог алкохола, гигацул, мегават-час и комад.

За производе који се опорезују према проценту садржаја алкохола, акциза се обрачунава сразмерно количини чистог алкохола или стварној алкохолној јачини, како је прописано овим законом.

Годишње усклађивање динарских износа акцизе

Члан 88.

Динарски износи акциза прописани овим законом усклађују се годишњим индексом потрошачких цена у календарској години која претходи години у којој се

усклађивање врши, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике, ако је индекс потрошачких цена у тој календарској години већи од 2%, осим ако је овим законом за поједине производе другачије прописано.

Ако индекс потрошачких цена из става 1. овог члана није већи од 2%, усклађивање динарских износа акциза за ту годину се не врши.

Усклађују се динарски износи акциза прописани за хармонизирана акцизна добра и за производе на које се плаћа посебна национална акциза, осим износа који су овим законом утврђени као процентуална стопа или за које је овим законом прописан посебан начин утврђивања, прерачунавања или усклађивања.

У случају раста цене сирове нафте на светском тржишту који негативно утиче на макроекономску стабилност у земљи, Влада може привремено смањити динарске износе акциза на оловни бензин, безоловни бензин и гасна уља за износе за које су повећане цене тих деривата нафте, с тим што то смањење не може бити веће од 20% последњих објављених износа акциза усклађених у складу са овим чланом и не може довести до опорезивања нижег од минималног нивоа прописаног правом Европске уније.

У случају пада цене сирове нафте на светском тржишту, динарски износи акциза из става 4. овог члана који су привремено смањени могу се увећати за износе за које су смањене цене тих деривата нафте, а највише до последњих објављених износа акциза усклађених у складу са овим чланом, односно до износа који не доводи до опорезивања нижег од минималног нивоа прописаног правом Европске уније.

Приликом усклађивања динарских износа акциза на производе из става 4. овог члана, основице за усклађивање су последњи објављени усклађени, односно привремено смањени или привремено увећани износи акциза на те производе.

Овлашћује се Влада да објави усклађене, привремено смањене, односно привремено увећане износе акциза из овог члана.

Износи акциза из овог члана примењују се од дана одређеног у акту Владе којим се врши усклађивање, привремено смањење, односно привремено увећање износа акциза.

Порески период, пријава и месечно извештавање

Члан 89.

Порески период за акцизу је календарски месец, ако овим законом за поједине производе није другачије прописано.

Обвезник акцизе дужан је да за порески период поднесе пореску пријаву и, када је то прописано, месечни извештај о залихама, примљеним, произведеним, прерађеним, отпремљеним, унесеним, увезеним и стављеним у промет количинама акцизних производа, као и о обрачунатој акцизи, губицима, уништењу робе и утрошку маркица.

Месечни извештај не подноси се за порески период у којем није било промена података од значаја за обрачун акцизе, осим када је за одређену врсту робе или статус лица посебним одредбама овог закона или подзаконским актом прописано другачије.

Ако престане важење дозволе или одобрења по овом закону, ако наступи статусна промена, стечај или ликвидација, надлежни орган може захтевати посебан попис залиха и посебан обрачун акцизе независно од редовног месечног извештаја.

Пореска пријава и извештаји из овог члана подnose се електронски преко система еАкцизе, осим ако подзаконским актом није допуштен други начин у изузетним случајевима.

Порески период, пријава и месечно извештавање

Члан 90.

Обвезник акцизе дужан је да обрачунату акцизу плати најкасније до последњег дана текућег месеца по истеку пореског периода, ако овим законом за поједине производе није другачије прописано.

Акциза се плаћа на прописани уплатни рачун јавних прихода.

Ако се акциза исказује на рачуну за природни гас или електричну енергију, сматра се да је обавеза плаћања настала даном издавања рачуна, односно најранијим од дана утврђених посебним одредбама овог закона.

Акциза при увозу плаћа се у складу са царинским прописима, осим када се по овом закону плаћање акцизе одлаже или када је другачије прописано.

Ако је због престанка статуса овлашћеног лица или ослобођеног корисника потребно обрачунати акцизу на залихе, акциза се плаћа у року од 30 дана од дана наступања те правне последице, ако роба у том року не буде стављена у други законит режим.

Увоз, извоз, кретање између држава чланица Европске уније и посебни случајеви обрачунавања акцизе

Члан 91.

На увоз и извоз акцизних производа, односно на унос из трећих земаља и изношење у треће земље, примењују се царински прописи, ако овим законом није другачије прописано.

Увоз хармонизованих акцизних добара не сматра се стављањем у промет ако су та добра одмах по увозу стављена под режим одлагања плаћања акцизе.

Кретање акцизних производа између Републике Србије и других држава чланица Европске уније не сматра се увозом или извозом у смислу овог закона.

На таква кретања примењују се одредбе овог закона и правила права Европске уније којима се уређује кретање акцизних производа између држава чланица.

Обавеза обрачунавања акцизе настаје и продајом заплењених акцизних производа преко овлашћеног лица, продајом акцизних производа које продаје државни орган по основу одузимања у поступку контроле или принудне наплате, као и продајом акцизних производа од стране другог лица које тим производима законито располаже и води их у својим пословним књигама, када је по овом закону акциза дужна у Републици Србији.

Када се у поступку контроле утврди да је лице ставило у промет акцизне производе супротно одредбама овог закона, сматра се да је обавеза обрачунавања акцизе настала даном таквог стављања у промет, односно даном када је незаконито поступање утврђено ако ранији дан не може бити поуздано утврђен.

За акцизну робу одузету, продате залихе и робу која је предмет царинских поступака акциза се обрачунава на начин прописан овим законом и прописима о пореском поступку и царинском пословању.

Евиденције, попис залиха и чување података

Члан 92.

Обвезник акцизе, овлашћени држалац акцизног складишта, регистровани прималац, повремени регистровани прималац, регистровани пошиљалац, овлашћени прималац, повремени овлашћени прималац, овлашћени пошиљалац, повремени овлашћени пошиљалац, акцизни заступник за продају на даљину, ослобођени корисник, увозник, као и друго лице које остварује право на ослобођење, рефакцију или повраћај

акцизе, дужно је да води тачне, потпуне и ажурне евиденције о производњи, набавци, кретању, залихама, утрошку и промету акцизних производа.

Акцизни заступник за продају на даљину води евиденцију одвојено за сваког продавца из друге државе чланице кога заступа.

Евиденције из става 1. овог члана воде се одвојено по месту пословања, врсти робе, пореском статусу робе, врсти одобрења или регистрације и бројевима пратећих електронских докумената. Када се те евиденције воде, обрађују и чувају у електронском облику, сматрају се електронском евиденцијом у смислу члана 4. тачка 17) овог закона.

Лице из става 1. овог члана дужно је да чува и резервне документе, алтернативне доказе завршетка кретања, податке о гаранцијама, евиденцију о маркицама и податке о уништењу или губицима робе.

Надлежни орган може наложити ванредни попис залиха када постоји промена статуса, промена простора, сумња на неправилност у кретању хармонизованих акцизних добара или друго незаконито поступање, престанак важења одобрења или други оправдани разлог.

Подаци из евиденција чувају се најмање десет година, ако посебним прописом није одређен дужи рок.

Посебан попис залиха и обрачун разлике акцизе на цигарете при промени акцизе Члан 93.

Произвођач, односно увозник цигарета дужан је да при свакој промени износа специфичне акцизе, пропорционалне акцизе или минималне акцизе на цигарете, на дан почетка примене новог износа акцизе, изврши попис затечених залиха цигарета у паклицима у свим складиштима, осим у акцизном складишту.

Пописна листа из става 1. овог члана садржи податке о количини затечених залиха цигарета, исказаној по робној марки цигарета, врсти паковања и малопродајној цени која је пријављена, односно објављена у складу са овим законом.

Произвођач, односно увозник цигарета дужан је да обрачуна разлику акцизе на количину цигарета која одговара разлици између:

1) укупне количине цигарета утврђене пописом из става 1. овог члана, увећане за количину цигарета исте робне марке пописану на залихама трговаца на велико дуванским производима у складу са прописима којима се уређује производња и промет дувана и дуванских производа; и

2) количине цигарета која представља деведесетодневну просечну продају цигарета трговаца на велико трговини на мало у полугодишту које претходи дану почетка примене новог износа акцизе, за сваку робну марку цигарета појединачно.

Деведесетодневна просечна продаја цигарета из става 3. тачка 2) овог члана утврђује се тако што се укупна количина цигарета продата од стране трговаца на велико трговини на мало у полугодишту које претходи дану почетка примене новог износа акцизе, за сваку робну марку цигарета појединачно, подели са бројем дана у том полугодишту и тако добијени износ помножи са 90.

У случају робних марки цигарета које се налазе у промету краће од 183 дана, деведесетодневна просечна продаја утврђује се тако што се укупна количина цигарета продата од стране трговаца на велико трговини на мало од дана објављивања, односно евидентирања робне марке у складу са прописима којима се уређује производња и промет дувана и дуванских производа, односно од дана почетка промета те робне марке ако је тај дан каснији, до дана који претходи дану почетка примене новог износа акцизе, подели са бројем дана у којем је та робна марка била у промету и тако добијени износ помножи са 90.

Разлика акцизе из овог члана обрачунава се као разлика између акцизе обрачунате применом износа, стопа или минималне акцизе који су важили у тренутку првобитног обрачуна акцизе и акцизе која би била обрачуната применом нових износа, стопа или минималне акцизе који се примењују од дана промене акцизе.

Ако се мења само минимална акциза на цигарете, а не мењају се истовремено специфична акциза или пропорционална акциза, обавеза плаћања разлике акцизе односи се само на робне марке цигарета код којих је укупна акциза, обрачуната применом специфичне и пропорционалне акцизе, мања од износа нове минималне акцизе.

Ако је разлика из става 3. овог члана једнака нули или је негативна, произвођач, односно увозник цигарета нема обавезу плаћања разлике акцизе по овом члану за ту робну марку цигарета.

Произвођач, односно увозник цигарета дужан је да обрачунату разлику акцизе из овог члана плати најкасније у року од 45 дана од дана почетка примене новог износа акцизе.

Произвођач, односно увозник цигарета дужан је да пописне листе, податке потребне за утврђивање деведесетодневне просечне продаје, обрачун разлике акцизе и доказ о уплати достави надлежном органу у року и на начин прописан подзаконским актом.

Подаци за утврђивање количина из ст. 3–5. овог члана користе се из евиденција и извештаја који се воде, односно достављају у складу са овим законом, прописима којима се уређује производња и промет дувана и дуванских производа, као и из система акцизе, у мери у којој се ти подаци воде, обрађују или размењују преко тог система.

Влада ближе уређује начин вршења пописа залиха, садржину пописне листе, начин утврђивања деведесетодневне просечне продаје, начин обрачуна разлике акцизе, садржину и начин достављања података, образац обрачуна, рокове за достављање обрачуна и друга питања од значаја за примену овог члана.

Повраћај, рефакција и отпис

Члан 94.

Право на повраћај, рефакцију или отпис акцизе остварује се на захтев обвезника или другог овлашћеног лица поднет Министарству финансија, уз прописане доказе.

Овај члан представља општи процесни оквир за остваривање права на повраћај, рефакцију или отпис акцизе по овом закону, укључујући права из члана 24. овог закона и права из посебних одредаба о енергентима, електричној енергији и посебним националним акцизама, ако посебним одредбама није другачије прописано.

Право из става 1. овог члана постоји нарочито када је акцизни производ набављен у земљи или увезен, а затим извезен, када је роба уништена под службеним надзором, враћена у акцизно складиште или други одобрени простор под унутрашњом пореском контролом, законито употребљена за ослобођену намену, опорезована у другој држави чланици Европске уније или када је за производе са посебном националном акцизом доказано да је акциза законито обрачуната и плаћена или да је наступио законом прописани основ за отпис.

Право на рефакцију из става 3. овог члана може остварити и лице које је извезло акцизни производ набављен у земљи од произвођача, увозника, другог законитог продавца акцизних производа, као и купац заплењених или одузетих акцизних производа који их је законито стекао и затим извезао, под условима прописаним овим законом и подзаконским актом.

На захтев продавца из друге државе чланице или његовог акцизног заступника за продају на даљину, надлежни орган може издати потврду да је акциза по основу продаје

на даљину обрачуната и плаћена у Републици Србији, ради остваривања права у држави чланици у којој су добра претходно стављена у промет.

Када је реч о хармонизованим акцизама, материјални услови за повраћај и отпис уређују се чланом 24. овог закона, док се на садржину захтева, рокове, начин доказивања, поступак одлучивања и контролу примењују одредбе овог члана и подзаконског акта донетог на основу њега.

Када се право на повраћај, рефакцију или отпис заснива на чињеници да је роба извезена, уништена, враћена у акцизно складиште или други одобрени простор под унутрашњом пореском контролом, законито употребљена за ослобођену намену, опорезована у другој држави чланици или да је у односу на производе са посебном националном акцизом доказано да је акциза законито обрачуната и плаћена или да је наступио законом прописани основ за отпис, захтев мора бити поткрепљен одговарајућим електронским записом, резервним документима, другим доказима завршетка кретања, царинским исправама, рачунима, фискалним рачунима или другим веродостојним исправама.

Министар финансија ближе прописује садржину захтева, рокове, начин доказивања, поступак одлучивања и контролу захтева за повраћај, рефакцију или отпис акцизе.

IX. НАДЛЕЖНОСТ, НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Надлежни органи

Члан 95.

Послове спровођења овог закона обавља Министарство финансија, преко Пореске управе, Управе царина и Управе за дуван, као и других надлежних органа у оквиру њихових законских овлашћења.

Министарство финансија обавља нормативне, координационе и управљачке послове у вези са системом еАкцизе и доношењем подзаконских аката.

Пореска управа обавља послове утврђивања, контроле и наплате акцизе, као и друге послове прописане овим законом.

Управа царина обавља послове царинског надзора и контроле при увозу, извозу и другим царинским поступцима од значаја за примену овог закона.

Управа за дуван обавља послове вођења регистара и издавања дозвола из своје надлежности утврђене посебним прописима, када су ти послови од значаја за примену овог закона.

Органи из ст. 1. до 5. овог члана међусобно размењују податке и пружају стручну и техничку помоћ ради правилне примене овог закона.

Овлашћења у надзору

Члан 96.

У поступку надзора надлежни орган има право да изврши преглед пословних просторија, опреме, складишта, превозних средстава, документације, електронских евиденција и података у систему еАкцизе, као и да узме узорке производа ради анализе.

Лице над којим се врши надзор дужно је да омогући несметан приступ роби, документацији, подацима и информационим системима који су од значаја за контролу.

Одузимање и уништење

Члан 97.

Акцизни производи који се производе, држе, превозе или стављају у промет супротно одредбама овог закона одузимају се у складу са законом.

Одузети акцизни производи могу се уништити, продати или на други начин збринути у складу са законом, при чему се води рачуна о заштити здравља људи, животне средине и фискалним интересима Републике Србије.

Прекршаји **Члан 98.**

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) производи, прерађује, држи, складишти, прима или отпрема акцизне производе без прописане дозволе, одобрења или статуса, односно супротно условима из дозволе, одобрења или статуса;

2) користи режим одлагања плаћања акцизе, кретање акцизних производа под одлагањем плаћања акцизе или кретање хармонизованих акцизних добара стављених у промет без прописане гаранције, са гаранцијом која није важећа или у износу мањем од прописаног;

3) не пријави битну промену података на основу којих су дозвола, одобрење или статус из овог закона издати;

4) не пријави неправилност, губитак, повреду печата, маркице, јединственог идентификатора, сигурносног обележја, продукционог или збирног кода, односно повреду електронске евиденције, када је то по овом закону обавезно;

5) по престанку важења дозволе, одобрења или статуса не стави робу у други законити режим, не пренесе је у друго одобрено складиште или простор, не извезе је, не уништи је под службеним надзором или за њу не обрачуна и не плати акцизу у прописаном року;

6) стави у промет акцизни производ без обрачунате и плаћене акцизе, када су обрачунавање и плаћање акцизе били обавезни;

7) оствари ослобођење, повраћај, рефакцију, отпис, отпуст или умањење обрачунате акцизе супротно условима, намени или доказима прописаним овим законом;

8) као ослобођени корисник набавља, прима, држи, користи или отпрема хармонизована акцизна добра супротно одобреној намени или условима из одобрења;

9) не обележи производ контролном акцизном маркицом, јединственим идентификатором, сигурносним обележјем или другим прописаним обележјем, односно обележи производ супротно овом закону;

10) не утисне, не обезбеди утискивање или не обезбеди продукциони код или збирни код, када је то по овом закону обавезно;

11) не изврши скенирање продукционог или збирног кода у случајевима, на месту или у року прописаним овим законом, односно не достави без одлагања прописане податке систему еАкцизе;

12) користи контролну акцизну маркицу, декларацију, малопродајну цену, продукциони код, збирни код или други национални елемент супротно овом закону тако да се делимично или у целости заклања, прекида или онемогућава читљивост јединственог идентификатора или сигурносног обележја прописаних правом Европске уније;

13) стави у промет, држи, превози, користи или располаже гасним уљима, керозином или другим енергентима који морају бити фискално обележени, а нису обележени на прописан начин, или ако уклони, разблажи, измени или злоупотреби фискални маркер;

14) не води прописане евиденције или води неистините, непотпуне, неажурне или неусклађене евиденције, односно не чува евиденције, документацију или податке у року прописаном овим законом;

15) не користи систем еАкцизе, ЕМЦС или други прописани електронски поступак на начин прописан овим законом;

16) не сачини, не поднесе, не користи или не чува е-АД, е-САД, резервни документ, извештај о пријему, извештај о извозу, други доказ завршетка кретања или другу прописану исправу, односно по успостављању система не унесе прописане електронске податке без одлагања;

17) не пријави планирани пријем или отпрему робе, не поднесе извештај о пријему, не достави обавештење или доказну документацију, или не изврши другу радњу пријављивања прописану овим законом за кретање акцизних производа;

18) не пријави, не објави или не примени малопродајну цену, када је таква обавеза прописана овим законом;

19) продаје, отпрема, превози или испоручује хармонизирана акцизна добра у Републику Србију по основу продаје на даљину без одобреног акцизног заступника за продају на даљину;

20) као акцизни заступник за продају на даљину не пријави продавца, не пријави испоруку, не положи гаранцију, не обрачуна или не плати акцизу, не води евиденцију или не чува прописану документацију;

21) испоручи примаоцу у Републици Србији хармонизирана акцизна добра по основу продаје на даљину која нису обележена контролном акцизном маркицом или другим прописаним обележјем, када је такво обележавање прописано;

22) као продавац, акцизни заступник за продају на даљину, регистровани прималац, повремени регистровани прималац, регистровани пошиљалац, овлашћени пошиљалац, повремени овлашћени пошиљалац, овлашћени прималац, повремени овлашћени прималац или друго лице које учествује у продаји на даљину, кретању робе под одлагањем плаћања акцизе или комерцијалној испоруци робе стављене у промет не испуни обавезу регистрације, овлашћења, гаранције, евиденције, пријављивања, плаћања акцизе или другу обавезу прописану овим законом;

23) користи повремени регистровани статус, повремени овлашћени статус, место директне испоруке, резервни документ или други доказ завршетка кретања супротно овом закону или прикрије податке о стварном кретању робе, месту пријема, количини робе или пореском статусу робе;

24) онемогући или омета вршење надзора, попис залиха, узимање узорака, проверу документације, проверу података у електронским евиденцијама, систему еАкцизе или ЕМЦС-у;

25) неовлашћено израђује, прибавља, држи, користи, ставља у промет или намерно оштећује контролне акцизне маркице Републике Србије или друге прописане ознаке које служе за обележавање или праћење акцизних производа.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 200.000 до 500.000 динара.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се физичко лице новчаном казном од 50.000 до 150.000 динара, ако је то лице обвезник акцизе или друго лице на које се обавезе из овог закона односе.

Уз казну за прекршај из става 1. овог члана може се изрећи заштитна мера одузимања производа, опреме, маркица, кодова, електронских носача података и других предмета који су употребљени или намењени за извршење прекршаја, у складу са законом.

Заштитне мере и објављивање података

Члан 99.

За прекршаје из члана 98. овог закона може се изрећи заштитна мера одузимања предмета, и то акцизних производа, сировина, опреме, уређаја, средстава за превоз, контролних акцизних маркица, продукционих и збирних кодова, исправа, електронских носача података и других предмета који су били употребљени, намењени или прибављени за извршење прекршаја, односно који су настали извршењем прекршаја.

Заштитна мера из става 1. овог члана може се изрећи и када предмети нису у својини учиниоца прекршаја, ако то захтевају заштита јавних прихода, спречавање поновног извршења прекршаја, заштита јавног здравља или други разлози прописани законом.

Ако су акцизни производи, маркице, кодови, исправе или други предмети из става 1. овог члана одузети зато што нису испуњавали услове за стављање у промет, са њима се поступа у складу са овим законом и законом којим се уређују прекршаји.

За прекршаје из члана 98. овог закона могу се, када су за то испуњени законски услови, изрећи и друге заштитне мере прописане законом којим се уређују прекршаји.

X. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Важење постојећих дозвола и статус овлашћених лица

Члан 100.

Акцизне дозволе, дозволе за акцизна складишта, одобрења ослобођеним корисницима и други статуси издати по прописима који су важили до дана почетка примене овог закона остају на снази најдуже 12 месеци од дана почетка примене овог закона, ако нису раније усклађени са овим законом.

Лица из става 1. овог члана дужна су да у року који пропише Влада поднесу захтев за усклађивање свог статуса са овим законом, укључујући усклађивање погона, евиденција, електронских поступака и гаранција.

Места испоруке, евиденције, интерни контролни поступци и друга оперативна решења успостављена по ранијим прописима могу се привремено користити ако нису у супротности са овим законом и ако их надлежни орган прихвати као привремено усклађена.

Попис залиха

Члан 101.

Обвезници акцизе и друга лица која држе акцизне производе на дан почетка примене овог закона дужни су да изврше попис залиха и да податке доставе Министарству финансија у року и на начин прописан подзаконским актом који доноси министар.

Влада прописује начин обрачуна евентуалне разлике акцизе на залихе када су промењени пореска структура, пореска основица или стопе.

Прелазни режим за маркице, кодове, праћење кретања и резервне поступке

Члан 102.

Контролне акцизне маркице издате по ранијим прописима могу се користити до истека рока који утврди Влада, ако су у складу са овим законом.

Производи обележени раније издатим маркицама могу остати у промету до истека залиха, ако су законито произведени или увезени и ако испуњавају услове из овог закона.

Влада прописује прелазни режим за продукционе и збирне кодове, као и начин усклађивања националног система са правилима Европске уније о јединственом идентификатору, сигурносном обележју и ЕМЦС записима.

Маркице и други национални елементи могу се задржати само у мери у којој су усклађени са прописима Европске уније и не стварају формалности повезане са преласком границе између држава чланица Европске уније.

За производе на које се плаћа посебна национална акциза, националне маркице могу се задржати и након приступања Републике Србије Европској унији само као инструмент унутрашње пореске контроле и пуштања у промет на територији Републике Србије, под условом да нису дискриминаторне и да не представљају граничну формалност.

Влада прописује прелазни режим за фискално обележавање гасних уља, керозина и других енергената за које се уводи обавеза обележавања, укључујући поступање са затеченим залихама, рокове за примену маркера, обавезе произвођача, увозника, складиштара и крајњих корисника, као и начин доказивања законите намене до пуне примене система фискалног обележавања.

Приступање Европској унији и почетак пуне примене ЕМЦС

Члан 103.

Одредбе овог закона које се односе на регистроване примаоце, регистроване пошиљаоце, овлашћене пошиљаоце и овлашћене примаоце, кретање хармонизованих акцизних добара између држава чланица Европске уније, продају на даљину хармонизованих акцизних добара, као и пуну интероперабилност са ЕМЦС-ом, СЕЕД-ом и ЦС/МИСЕ, примењују се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Кретање хармонизованих акцизних добара између Републике Србије и других држава чланица Европске уније не може се уређивати као увоз или извоз, осим у мери у којој прописи Европске уније за поједине територијалне ситуације предвиђају примену царинских формалности мутатис мутандис.

Даном приступања Републике Србије Европској унији успостављају се регистри, техничке спецификације, корелационе табеле, тестна окружења и оперативна упутства потребна за пуну примену ЕМЦС-а, е-АД-а, е-САД-а, СЕЕД-ом и ЦС/МИСЕ и пратећих резервних поступака.

Техничка припрема, тестирање, пилот-размена података, усклађивање регистара и пробна интероперабилност са системима из става 3. овог члана могу се спроводити пре дана приступања Републике Србије Европској унији, без наступања пореских дејстава која су овим законом везана за чланство у Европској унији.

Влада ће у року од 30 дана од дана приступања Републике Србије Европској унији извршити прво прерачунавање минималних нивоа опорезивања изражених у еврима у динарске износе за потребе примене члана 25. овог закона.

Прво прерачунавање из става 5. овог члана врши се по средњем курсу Народне банке Србије који важи на дан приступања Републике Србије Европској унији, осим ако је прописима Европске уније другачије одређено.

Након првог прерачунавања из става 5. овог члана, наредна прерачунавања врше се у складу са чланом 25. овог закона.

Влада ће, на предлог министарства надлежног за послове финансија, први пут утврдити просечне пондерисане малопродајне цене цигарета и ситно резаног дувана за савијање цигарета, као и минималну акцизу на цигарете, цигаре и цигарилосе, ситно резани дуван за савијање цигарета и остали дуван за пушење, најкасније до 1. марта године у којој почиње примена овог закона, а ако закон почиње да се примењује после 1. марта, најкасније у року од 60 дана од дана почетка примене овог закона.

Одредбе овог закона којима се преузимају правила о ослобођењу од акцизе за добра која физичка лица која путују из трећих земаља уносе у личном пртљагу примењују се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Одредбе овог закона којима се уређује фискално обележавање гасних уља и керозина примењују се најкасније од дана приступања Републике Србије Европској унији, с тим да Влада може прописати ранију техничку и пробну примену система обележавања ако то не производи дејства супротна овом закону.

Посебан третман етил-алкохола, односно јаког алкохолног пића произведеног за сопствену потрошњу до количине од 100 литара чистог алкохола годишње по произвођачу примењује се само ако је такво одступање предвиђено актом о приступању Републике Србије Европској унији или другим обавезујућим актом Европске уније.

Од дана приступања Републике Србије Европској унији, све стопе, основице, ослобођења, снижења, рефакције, повраћаји, обележавања, режими кретања и статуси оператера из овог закона тумаче се и примењују тако да обезбеде пуну усклађеност са правним тековинама Европске уније у области акциза.

Поступци започети пре почетка примене овог закона

Члан 104.

Поступци за утврђивање, наплату, повраћај, рефакцију и контролу акцизе започети пре почетка примене овог закона окончаће се по прописима који су важили у време њиховог покретања, ако је то повољније за странку и ако овим законом није другачије прописано.

Захтеви за повраћај и рефакцију поднети по ранијим прописима решаваће се по тим прописима, осим ако је овај закон повољнији за подносиоца и ако то не угрожава пуну усклађеност са прописима Европске уније.

Доношење подзаконских аката

Члан 105.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од 360 дана од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења подзаконских аката из става 1. овог члана примењиваће се подзаконски акти донети на основу ранијег закона, ако нису у супротности са овим законом.

Престанак важења ранијег закона

Члан 106.

Даном почетка примене овог закона престаје да важи Закон о акцизама („Службени гласник РС”, бр. 22/01, 73/01, 80/02, 80/02-др. закон, 43/03, 72/03, 43/04, 55/04, 135/04, 46/05, 101/05-др. закон, 61/07, 5/09, 31/09, 101/10, 43/11, 101/11, 93/12, 119/12, 47/13, 68/14-др. закон, 142/14, 55/15, 103/15, 108/16, 30/18, 153/20, 53/21, 75/23, 94/24 и 109/25).

Ступање на снагу и почетак примене

Члан 107.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Овај закон почиње да се примењује од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Влада може, ради техничке припреме система еАкцизе, интероперабилности са рачунарским системом (ЕМЦС) и обуке учесника, прописати ранију примену појединих

искључиво техничких одредаба (тестна окружења, регистри, технички записи и резервни поступци), без наступања пореских дејстава по основу акцизе пре дана из става 2. овог члана.